

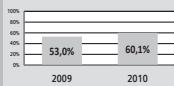

**S. HANZELOVÁ:
AKÍ BUDEME MY
RODIČIA, TAKÁ
BUDE AJ ŠKOLA**

str. 4 - 6

**Je to naozaj
zlepšenie?**

Výsledky Testovania 9
v matematike

str. 11

**V. BURJAN:
KTOSI TU NEROZU-
MIE PRINCÍPOM
TESTOVANIA**

**TEDxBRATISLAVA:
MYŠLIENKY
HODNÉ ŠÍRENIA**

str. 14 - 15

DOBRA ŠKOLA

I. ROČNÍK

INŠPIRÁCIA PRE ŠKOLY, KTORÉ CHCÚ BYŤ LEPŠIE

JÚN 2010 × 08

Nádej na zmenu

Je nedeľa doobeda a Slovensko žije výsledkami parlamentných volieb. Hoci v politike nie je nikdy nič isté, čísla na obrazovke naznačujú, že s veľkou pravdepodobnosťou dôjde k zmene vládnej garnitúry. Ak sa to stane, nepochybne sa to dotkne aj školstva. Či pôjde o zmeny k lepšiemu alebo horšiemu, to ukáže až čas. V každom prípade sa zdá, že programový dokument, ktorý v predstihu vytvorila skupina nezávislých expertov pre „imaginárnu reformnú vládu“ (prinášame ho na str. 12 – 13), bude mať čoskoro reálneho adresáta. Za redakciu DOBREJ ŠKOLY môžem povedať, že ak by nový minister školstva postupoval v duchu tohto dokumentu, naplňalo by nás to optimizmom a nádejou. Na druhej strane cítim potrebu učiteľov opätovne vyzvať, aby neupadli do osudového, pasívneho čakania na zázraky zhora. Školstvo je obrovský, ťažkopádny a veľmi konzervatívny systém závislý od rôznych ekonomických, legislatívnych či sociálnych faktorov a nie je ľahké realizovať v ňom väčšie systémové zmeny zhora. Naproti tomu každý jeden z vás môže v septembri vojsť do triedy, milo sa pozdraviť so žiakmi a začať učiť „po novom“. Ak ešte vládnete a neopustila vás viera, že to má zmysel, urobte to! Bez ohľadu na to, kto bude vo vláde. DOBRÁ ŠKOLA vás v tom bude aj naďalej podporovať.

Ilustr. foto: Ľuboš Lukáč

Každý volič bol dlhé roky žiakom

Asi to prežívame mnohí: počas sledovania predvolebných kampaní a výsledkov volieb sa v duchu (alebo aj nahlas) rozčuľujeme: ako môžu byť tí ľudia takí hlúpi, slepi, nepoučiteľní! Nevidia, čo sa deje? Nevidia si to spočítať? Nerozumejú, kam taká či onaká politika vedie? Nechápú, že v deň volieb nemôže byť žiadna záhradka dôležitejšia? Ako môžu „predať“ svoj hlas prvej strane, ktorá im zaň ponúkne pár eur?

Nepochybujem o tom, že si podobné otázky kladú aj mnohí učitelia. Osobne však vidím v tomto kontexte istý (nezanedbateľný!) rozdiel medzi učiteľmi a lekármi, právnikmi či taxikármi. Učitelia by si totiž mali zároveň

uvedomiť, že každý jeden volič bol dlhé roky žiakom! Škola teda mala doslova tisíce hodín času a priestoru na to, aby budúcich voličov naučila chápať aspoň tie najelementárnejšie princípy fungovania štátu, parlamentnej demokracie, občianskej spoločnosti. Robí to naša škola? Robí to dostatočne? Robí to správnou formou a s žiaducim efektom? Nebudem tajiť, že v tomto smere mám vážne pochybnosti. Myslím si totiž, že zďaleka nestačí zaviesť predmet *občianska výchova (náuka)* a preplniť ho z veľkej časti nepotrebnou teóriou a faktografiou ako ostatné predmety. Schopnosť „byť rozumným občanom“

POKRAČOVANIE NA STR. 2

V. Burjan

× Vladimír BURJAN

Múdro povedané

Existujú prinajmenšom dva dobré dôvody, prečo sa stať učiteľom: júl a august.

NEZNÁMY UČITEĽ

nom a voličom” totiž nie je o teoretickej znalosti volebného systému a skladbe ústavy. Je aj o zodpovednosti za vlastný život (a život svojich detí) a tú by mala škola rozvíjať celým svojim fungovaním. Je aj o kritickom myslení, ktoré treba rozvíjať v každom predmete a na každej hodine. Je napríklad aj o dobrej znalosti historických súvislostí (osobitne našich národných dejín a vzťahov so susedmi). Je tiež o hlbšom chápaní takých pojmov ako inflácia, valorizácia, hrubý domáci produkt, miera nezamestnanosti... A v neposlednom rade je aj o mravnosti, slušnosti, poctivosti, ktorá človeku za žiadnych okolností nedovolí podporovať politikov, ktorí opakovane preukázateľne morálne zlyhali.

Keby som si mal vybrať, uprednostil by som maturanta, ktorý si pletie povodie a rozvodie, ale chápe, že v deň volieb nemôže ísť na splav, ktorý mu zabráni voliť. Uprednostil by som občana, ktorý nemá potuchy, akým slovo-tvorným postupom vzniklo slovo „zapredanci“, ale nikdy by za pár eur nepredal svoj hlas strane, ktorá ho dovezie k urne. Je mi stokrát milší volič, ktorý netuší, aký chemický vzorec má alkohol, ale je mu jasné, že kto má s touto chemickou látkou problémy, nepatrí do parlamentu, ale do liečebne.

Anglický filozof a štátnik Francis Bacon vyslovil v roku 1597 známe tvrdenie *Scientia potestas est* (Vedenie je

moc). Chcel tým vyjadriť, že ak skutočne pochopíme, ako funguje svet, ktorý nás obklopuje, dáva nám to veľkú silu a moc tento svet meniť a ovplyvňovať vo svoj prospech. V tom mal Bacon nepochybne pravdu. Treba však zdôrazniť, že pod „vedením“ mal na mysli skutočné, hlboké poznanie skutočnosti, a nie suché teoretické poučky, ktoré sú iba formálne uložené v pamäti, no nie sú podložené porozumením. Žiaľ, naša škola u žiakov príliš nerozvíja to skutočné, hlboké „vedenie“, ktoré mal Bacon na mysli. Aj preto mnohí absolventi našich škôl nemajú „moc“, ktorú im filozof sľuboval. Moc demaskovať lži politikov, moc predvídať, kam by dovedli spoločnosť sľuby populistických strán, moc ochrániť vlastnú krajinu pred tými, ktorí ju otravujú svojou negatívnou energiou. Naopak, bez baco-ovskej moci prameniacej zo skutočného vedenia sa mnohí naši spoluobčania stávajú ľahkou korisťou politikov a ich marketingových a reklamných poradcov. Tí isté „poznania“ majú a vedia ho dokonale využiť vo svoj prospech. Aj preto si pri pohľade na čerstvé volebné výsledky hovorím: ešte toho musíme v našich školách veľa zlepšiť! Ešte stále opúšťa naše školy príliš veľa ľudí, ktorí nerozumejú svetu okolo seba. Nie je škoda tých tisícov hodín?

× Vladimír BURJAN
EXAM testing, Bratislava

Máte názor? Dajte ho na papier!

Naše školstvo potrebuje dialóg.

Využite nové, nezávislé médium, ktoré konečne dáva učiteľom hlas.

- Máte návrhy, ako riešiť problémy nášho školstva? V DOBREJ ŠKOLE ich môžete predstaviť pedagogickej verejnosti.
- Navrhnete témy, o ktorých by sa podľa vás mala medzi učiteľmi rozprúdiť diskusia.
- Máte nejakú zaujímavú pedagogickú skúsenosť? Podelte sa o ňu s ostatnými učiteľmi.
- Zaujalo (potešilo, nahnevalo) vás niečo, čo ste si prečítali v DOBREJ ŠKOLE? Ozvite sa so súhlasnou alebo nesúhlasnou reakciou!
- Máte vo svojom okolí ľudí, ktorých myšlienky a názory sú pre učiteľov podnetné? Pošlite nám tip! Pokúsime sa s nimi urobiť rozhovor.
- Čítali ste nejakú zaujímavú publikáciu, ktorá vás posunula ďalej? Odporučte ju ostatným.
- Viete o zaujímavých internetových stránkach vhodných pre pedagógov? Pošlite nám linky!
- Otázky školstva a vzdelávania sa bytostne dotýkajú aj žiakov a rodičov. Aj ich skúsenostiam a názorom radi poskytneme v DOBREJ ŠKOLE priestor.

Vaše príspevky a námety zasielajte na dobraskola@exam.sk vo formáte MS Word. Uprednostňujeme **kratšie texty** (do 4 000 znakov vrátane medzier). Uverejnenie prijatých príspevkov nezaručujeme. Rozsiahlejšie príspevky (nad 2 000 znakov) **honorujeme**. Podrobnejšie inštrukcie pre autorov a prispievateľov nájdete na našej stránke www.dobraskola.com.

Čo si tentokrát prečítate

- 1 V. Burjan: Nádej na zmenu
- 1 V. Burjan: Každý volič bol dlhé roky žiakom
- 3 Naša anketa: Čím by vás najviac potešil budúci minister školstva?
- 4 S. Hanzelová: Akí budeme my rodičia, taká bude aj škola (rozhovor)
- 7 A. Lašáková: Ako som sa stala „modernou“ učiteľkou (blog, ktorý nás zaujal)
- 8 B. Zelinová: Komunikácia je základným pracovným nástrojom učiteľa
- 9 V. Burjan: Úvahy po zvonení (krátku postrehy)
- 10 J. Kubišová: Blog v práci učiteľa
- 11 V. Burjan: Ktosi tu nerozumie princípom testovania
- 12 Z. Humajová-Zimenová a kol.: Programové vyhlásenie reformnej vlády
- 14 P. Jankovičová: Myšlienky hodné šírenia (správa o podujatí TEDxBratislava)
- 16 B. Zelinová: Budúcnosť patrí pravým hemisféram (recenzia knihy)
- 16 Zasuňte si! (Webové stránky pre učiteľov plné materiálov a inšpirácie)
- 17 M. Kolláriková: Učme sa jazyky v reálnom prostredí (PR-text Akadémie vzdelávania)
- 18 Vieme o všetkom (krátke správy o školských podujatiach)
- 19 Vladislav Jůza: Nepoznal Mozarta! (vtipná minipoviedka zo školského prostredia)
- 19 Až vyrastiem... chcem byť ako mama! (školský humor z internetu)
- 20 Čitatelia o DOBREJ ŠKOLE, objednávka predplatného
- 21 Namiesto krížovky: 10 otázok na tému Ako funguje svet z EXPERT geniality show
- 22 Kompletný obsah 1. ročníka DOBREJ ŠKOLY (2009/10)

Čím by vás najviac potešil budúci minister školstva?

Naša anketa

☛ **Tibor Repček**
učiteľ na SŠ, Liptovský Hrádok

Keby to bol učiteľ s takou dlhou a komplexnou pedagogickou praxou, že by chápal problémy základných a stredných škôl. Keby školstvo prenechal viac na súkromný sektor. Keby do (ne) finančného ohodnotenia učiteľov vniesol väčšiu férovosť: napríklad plat podľa stupňa dosiahnutého vzdelania, dĺžky praxe, počtu projektov...

☛ **Viktória Kárászová**
učiteľka na ŠpMNDaG, Bratislava

Keby sa riadil heslom „Najprv myslieť, potom konať.“ A keď konať, tak niečo naozaj dobré a prinášajúce osoh. Doteraz sme zažili hlavne vytvorenie A, potom vytvorenie A a B, potom zrušenie A, následne vytvorenie B1 a B2... a tak dokola. Nič z toho neviedlo k lepšiemu, všetko sa robilo iba preto, aby niekto niečo vytvoril. Takých zmien už nám stačilo!

☛ **Maroš Štorcel**
učiteľ na SOŠ, Nováky

Keby nebol figúrkou, ale múdрым človekom – osobnosťou s poslaním. Keby sa postavil za učiteľov a pomohol by významne zmeniť spoločenský status učiteľa. Keby zvýšil základný plat učiteľov nad priemernú mzdu v SR a pomohol tak celému slovenskému národu.

☛ **Ivan Ježík**
Voices, Bratislava

Budúci minister školstva by ma najviac prekvapil tým, keby bol rešpektovaným odborníkom, spravodlivým človekom a zároveň schopným manažérom s kvalitnými sociálnymi zručnosťami. Potešilo by ma, keby veril tomu, čo robí, keby vedel počúvať aj rozprávať, keby vedel motivovať a inšpirovať druhých. A keby rozumel tomu, že bez merania niet manažovania, a chápal, že netreba objavovať objavené. Inak som skromný.

☛ **Martin Jarab**
učiteľ na ZŠ, Žilina

Hm, ja by som odpovedal otázkou: Nepýtaj sa, čo môže minister urobiť pre teba, ale čo môžeš urobiť TY SÁM... Poviem to rovno, bez štrajku sa ani lístok nepohne. Učitelia stále nepochopili, že oni sami si tvoria prostredie a platy v akých sú. Ako sa to dá zmeniť, každý vie. Ale odvahu nemá nikto!

☛ **Marcela Létay Tóthová**
zástupkyňa ZŠ, Košice

Mne by stačilo, keby sa poobzeral po krajinách s výborným a fungujúcim školským systémom a nechal sa inšpirovať.

☛ **Vladimír Žilka**
doktorand na FEI STU, Bratislava

Nový minister školstva by mal zastupovať záujmy svojich kamarátov – vydavateľov učebníc, školských novín, rôznych materiálov... Nech chudáčik nie je odkázaný len na svoj plat. :-) Ale vážne. Minister(ka) by mal zastupovať hlavne žiakov. Pracovať na tom, aby sa učilo moderne a primerane k ročníku. Netlačiť do detí zbytočné hlúposti, ale ani neznižovať výrazne úroveň vedomostí. Snažiť sa robiť všetko pre to. Zobrazit viac, aby sa vedomosti podávali zaujímavým spôsobom. Samozrejme by mal vedieť vybojovať rozumný rozpočet, obklopiť sa odborníkmi na vzdelávanie, tvorbu kníh, študijných materiálov, rôznych nových interaktívnych prostriedkov. A tiež podporovať výskum, prehĺbovať spoluprácu vyšších škôl s nižšími.

☛ **Vierka Mocáková**
študujúca učiteľka, Michalovce

Objektom záujmu ministra školstva by mali byť žiaci. Dá sa to dosiahnuť aj tým, že mu bude záležať na záujme učiteľov. Tým sa naplní aj spokojnosť rodičov a vyhovie sa štátnym záujmom. Apropó! Čo je dnes štátnym záujmom prenášajúcim sa na inštitúcie akéhokoľvek druhu? Bojím sa, že teraz spejeme do čiernej diery. Štátny záujem sú peniaze, podľa toho sa riadia aj školy, tie tlačia na učiteľov, čo, samozrejme vplýva na žiakov. Začarovaný kruh. Niekde sa stala chyba...

☛ **Stella Hanzelová**
členka rady rodičov pri ZŠ, BA

Mal by to byť človek, ktorý si odskúšal byť trpezlivým rodičom, učiteľom i manažérom a ešte stále mu zostal kopec entuziazmu, trpezlivosti a ústretovosti k novým nápadom a podnetom v skorosocialistickom prostredí nášho školstva a chuť bojovať a armádou brontosaurov preoblečených za úradníkov v školstve.

☛ **Jana Rizmanová**
učiteľka na špeciálnej ZŠ, Podolíne

Mňa by celkom potešil aj zmenou právneho postavenia učiteľa ako verejného činiteľa... no, snívajme ďalej... :)

Ďakujeme všetkým za ich názory a postrehy. Naša ďalšia otázka znie takto:

Čo plánujete v budúcom šk. roku robiť inak ako v tomto?

Napište nám svoj názor (5 – 6 viet) na dobraskola@exam.sk alebo sa vyjadrite na Facebooku. Najzaujímavejšie odpovede uverejníme a jeden vyžrebovaný respondent dostane od nás malý darček. ☺

Rozhovor

Akí budeme my rodičia, taká bude aj škola

Na stránke DOBREJ ŠKOLY na Facebooku sa jedného dňa začala aktívne zapájať do diskusií Stella Hanzelová, matka štyroch detí z Bratislavy. Kto to je? Prečo ju problematika školstva tak zaujíma? Bibiana Zelinová z DOBREJ ŠKOLY sa s ňou stretla v jedno nedeľné popoludnie pri káve. Už po prvých slovách bolo jasné, že to nebude krátky rozhovor. Pozývame vás jedným uchom trochu ponáčať, o čom spolu hovorili.

Máte na rodiča až nezvyčajný záujem o dianie v našom školstve a o problematiku vzdelávania. Je to iba kvôli vašim štyrom deťom?

Ak mi záleží na tom, v akom prostredí bude dieťa tráviť najbližších 5 rokov, nedá mi, aby som to neskúsila. Je len na mne, či bude škola dieťa formovať alebo deformovať. A to, čo urobím pre prvú dcéru, možno už pri druhej „nájdem ako vybavenú záležitosť“. Dvaja dospelí synovia chodili aj do škôl v zahraničí (USA, Nemecko, Rakúsko). Práve výborná skúsenosť s nimi ma inšpiruje aj po pätnástich rokoch, keď mám opäť malé deti (staršia dcéra je druháčka). V zahraničí som zažila výrazný pocit partnerstva rodičov a školy. Po návrate na Slovensko som pocítila ticho. Zatrpkla som a neriešila som to, úlohu rodiča som prenechala manželovi. Prišli na svet dcéry a pred rokom som mala pocit, že som sa opäť vrátila do „socialistickej školy v demokratickom odevě“. Akoby mi niečo našepkávalo: tak ti treba, keď si to neriešila vtedy. Teraz máš ešte jednu šancu aj so svojimi skúsenosťami z tretieho sektora a zo zahraničia. Nuž a tak som sa pred rokom začala o školu znovu zaujímať intenzívnejšie.

V zahraničí som zažila výrazný pocit partnerstva rodičov a školy. Po návrate na Slovensko som pocítila ticho.

Spomenuli ste „výrazný pocit partnerstva rodičov a školy“. Čo si pod tým máme predstaviť?

Páčilo sa mi, napríklad, ako mojich synov (vtedy druháka a tretiačka) privítal riaditeľ miestnej školy v malom mestečku v USA. Poznal všetkých žiakov školy po mene a považoval to za svoju povinnosť, hoci tam bol iba krátko. Rovnako ako synov, aj nás, rodičov, škola počas celého roka „nepustila“. Neustále nás informovala o tom, čo sa deje. Ráno sa deti stretávali v telocvični školy, kde riaditeľ pred všetkými potriasal ruku najnovším úspešným reprezentantom školy a oslávencom. Všetky podujatia školy boli spoločné pre žiakov, rodičov a učiteľov. Na jednom úžasnom spoločnom večeri pre rodičov som zažila, ako sa viac ako stokilový riaditeľ školy váľal v telocvični ako mravec... Veľmi sa mi to páčilo, hoci som vtedy bola iba pasívnym rodičom. Moji chalani boli hrdí na to, keď ich náhodou stretol, oslovil a potriasol im rukou. Tento obraz sa mi často vracia pri pohľade na „autority“ v našich školách.

Podľa akých kritérií ste vybrali školu pre vašu dcéru?

Momentálna finančná situácia mi nedovoľuje vyberať si, hoci viem, kam by som deti dala, keby to išlo. Brala som to, čo bolo najbližšie. Dcéra chodí na bežnú sídliskovú školu v Bratislave. Stačila mi návšteva školy a zápis. Škola je zapojená do desiatok projektov, má svoju reprezentačnú špičku – to sa dozviete aj na webe. Ale, ako som zistila neskôr, škola s komunitou nežije. Priemerné deti ani rodičia necítia, čo sa v škole de-

je, nie sú do diania vtahovaní tak, ako by mohli byť. Keby som bola dala dcéru na súkromnú školu, platila by som vysoké školné. Takto s menšou sumou peňazí a aktívnou spoluprácou so školou môžem dosiahnuť viac.

Ako sa konkrétne realizuje aktívna mama osemročnej žiačky?

Vlani sme sa „našli“ v triede dve. Zhodou okolností sme hneď v prvý deň sedeli v jednej lavici. Obidve sme boli nervózne z diania v škole a to nás spojilo. Naviac, mali sme ústretovú pani učiteľku. Začali sme vydávať týždenník *Prváčikovo*. Vyšlo 20 čísel, obľúbili si ho deti, naša triedna aj rodičia. Riešili sme tam všetko – čo bude v škole, čo bolo i čo je potrebné riešiť. Bolo v ňom veľa fotografií, deti sa tešili na časopis, nosili ho rodičom, mali príležitosť porozprávať sa s nimi o škole. *Prváčikovo* nás učilo vzájomne komunikovať – učiteľku so žiakmi a s rodičmi, deti s rodičmi i rodičov navzájom. Rodičia mohli odstrihnúť návratku s vyplnenými informáciami. Pre tých, ktorí nemali internet, to bol jediný pravidelný a včasný spôsob získavania informácií o dianí v triede. Vďaka nemu sme sa ako prváci rodičia veľmi stmelili.

Pokračujete vo svojich aktivitách aj v druhom ročníku? Pridali sa aj ďalší rodičia?

V druhej triede prišiel pocit úspechu a zlyhania v jednom – deti sa dožadovali *Druháčikova*, no iný prístup učiteľky a opatrnícky prístup vedenia školy urobil svoje. Napriek kolektívnemu súhlasu rodičov na triednom aktíve mi bolo jasne naznačené, že nesmiem v škole fotografovať, pokiaľ nemám súhlas riaditeľky. Hoci, paradoxne, bežne sa zo školy dostávajú fotografie von – napríklad na Facebook. Triedna učiteľka zase „nevie“ dopredu, čo sa bude ďalší týždeň diať. No vďaka fungujúcej mailovej komunikácii už dnes dohadujeme ďalšiu „rodičovskú opekačku“

s deťmi. Riešili sme lopty, školské obrazy, pribudli hry, rozprávkové knižky do súťaží, papier na kreslenie a spoločne sme pripravili veľký triedny adventný kalendár s balíčkami milých drobností. Už na to nie som sama. Na konci roka plánujeme dať vedeniu školy odpočet našich skúseností a ešte razantnejšie chceme riešiť aj niektoré vážnejšie problémy školy, ktoré škola napodiv nepocituje. Napríklad bezpečnosť detí – škola nemá uzavretý areál, ale otvorené priestranstvo, ktoré je zároveň aj výbehom pre psy z celého sídliska...

Kedy to všetko stíhate robiť?

Čo všetko? Nazrieť na web? Prečítať si raz za štvrtrok podklady pred zasadnutím Rodičovskej rady, aby som sa vedela kvalifikovane rozhodnúť? Prehodiť reč pred vyučovaním alebo po ňom? *Prváčikovo* bola asi hodinka práce s textom a s fotkami týždenne. Namiesto napísania mailu kamarátke ho pošlem aj ostatným rodičom. Stačí čítať maily. Náročný je iba začiatok: preplávať cez more argumentov, prečo to nejde, a ukázať, že to ide.

Hovoríte, že druháčka učiteľka je k rôznym aktivitám rodičov menej ústretová ako tá prváčka. Aký postoj k nim má vedenie školy?

Som hrdá na nálepku „notorická sťažovateľka“ priamo od riaditeľky školy. Nálepka nehovorí o mne, ale o jej prístupe ku mne. Škola, zdá sa, nemá čas venovať sa rodičom, je to vnímané ako nejaká práca navyše. Pritom v rodičoch je obrovský potenciál. Škola si však myslí, že ho nepotrebuje. Alebo nechce, pretože rodičia prinesú veľa „problémov“. Takíto rodičia však prinášajú škole zmenu myslenia, zmenu komunikácie. Je to náročný, ale nevyhnutný proces. Myslím, že žiadna škola sa mu

Ilustr. foto: Vladimír Burjan

časom neubráni.

Ak škola nedovolí rodičom zúčastňovať sa na jej chode, nemôže od nich očakávať, že ju budú rozvíjať a poprípade s nadšením sponzorovať. Dnes škola žiada od rodičov dve percentá dane a rodičovský príspevok. Formálne síce víta aj inú spoluprácu, no iba tam, kde si to vedenie praje a iba vopred nalinkovaným spôsobom. Nevidí, že sú aj oblasti, v ktorých by mali rozhodovať (alebo aspoň významne spolurozhodovať) rodičia.

Ste členkou Rodičovskej rady, takže už nie ste iba v pozícii „obyčajného rodiča“. Ako to funguje?

Som šokovaná, že členovia rady nepoznajú jej práva a povinnosti. Až na dvoch či troch sú už tak „spracovaní“, že formálne odsúhlasia takmer všetko. Ľudia z firiem, právnici a matky, ktoré doma obracajú každú korunu, v škole akoby prestávali používať vlastný rozum: odsúhlasia škole takmer čokoľvek, bez toho, aby si zistili podrobnosti. Ako rodičia nepodnikáme nič. Prečo? Mám pred sebou výzvu dať dokopy rodičov školy. V triede sa nám to už podarilo. A potom sen – dať dokopy spoluprácu rodičov a učiteľov – takú Rodičovsko-učiteľskú organizáciu (niečo ako *Parents-Teacher Organization* v USA).

Naše školy sú pred rodičmi pomerne uzavreté. Niekedy sú jedinou formou vzájomnej komunikácie rodičovské združenia. S akými pocitmi

na ne chodíte?

Na „rodičká“ starších synov chodil manžel, ja som vtedy rezignovala. Klasické triedne aktivity nemám rada, lebo sa na nich stále dookola riešia najmä otázky prospechu a správania žiakov. Rodičia tých „horších“ žiakov sú na stretnutiach opakovane (a často v neprítomnosti) pranierovaní, a preto tam mnoho z nich postupne prestane chodiť. Načo by tam chodili? Oni majú mať školu radi a pomáhať jej? Na čo sú potom osobné pohovory a konzultácie hodiny? Otázka je, prečo „rodičká“ vlastne zvolávajú učiteľov. A nebudaj ešte aj neúčast' rodičov pranierujú pred žiakmi. Podľa mňa by ich mali zvolávať samotní rodičia. Aj na domovú schôdzu predsa idem preto, lebo to považujem za dôležité. A ak sa na nej náhodou nemôžem zúčastniť, musím mať možnosť získať informácie o tom, čo sa na nej preberalo.

My, rodičia, chceme riešiť veci, ktoré trápia nás. Odskúšali sme si to na mimoriadnom triednom aktíve. Škola bola veľmi prekvapená a bez priamej pozvánky prišlo na nami zvolané „rodičko“ celé vedenie školy, vrátane vedúcej jedálne a predsedníčky Rodičovskej rady, ktorá na naše prekvapenie obhajovala pozície vedenia školy. Nejaké záležitosti sa vyriešili, ďalšie otvorili...

V prvej triede ideálne „rodičko“ nahradila komunikácia cez *Prváčikovo*. Rodičia dostali informáciu v správnom čase na správnom mieste, mali motivá-

Náročný je len začiatok: preplávať cez more argumentov, prečo to nejde, a ukázať, že to ide.

ciu, a najmä spätnú väzbu. Takto sa dá spoločne vymaľovať trieda či upraviť okolie. Mnoho vecí. Rodič musí vedieť, že to má význam. Trieda mi už tento pocit dáva, no škola nie. Zatiaľ. Ak je medzi rodičmi spokojnosť, atmosféra v triede a v celej škole je pozitívna, problémy sa riešia ľahšie.

Kto je podľa vás vinníkom tejto chybné komunikácie medzi školou a rodičmi?

Kto je vinníkom? 40 rokov predchádzajúceho režimu a zvyšky jeho „výchovy“ hlboko v nás. Na jednej strane istá pohodlnosť škôl, na druhej strane strach rodičov, ktorí nepoznajú svoje práva ani možnosti. Našej „socialistickej škole“ vyhovuje, že zle či málo informovaní rodičia prijímajú rolu „socialistického žiaka“. Na Rodičovskej rade rodičia hlasujú maximálne tak o uvoľnení finančných prostriedkov na školské potreby a počúvajú sťažnosti na deviatkov. Tri mesiace sa márne domáham prístupu k starším zápisniciam a ročným rozpočtom. Možno som nešikovná. Ale ako sa k nim potom dostane bežný rodič? Pokiaľ viem, mnohé školy tieto informácie automaticky zverejňujú na svojich internetových stránkach.

Zistila som, že ako jednotlivý rodič v riaditeľni nepochodím. Musím byť členom nejakého väčšieho kolektívu rodičov. Rodičia si zatiaľ dostatočne neuvedomujú, že škola je tu pre ich deti, a nie naopak. Prvý krok však musia urobiť spoločne. Majú (resp. môžu mať) obrovskú silu, a to nielen tým, komu dajú svoj rodičovský príspevok, ale

Foto: Stella Hanzelová

Takto vyzeral týždenník Prváčikov, ktorý S. Hanzelová spolu s rodičmi a učiteľkou vlni vydávala pre žiakov a rodičov 1. triedy.

najmä cez aktívny prístup vo všetkých zložkách školy. Keby si rodičia uvedomili svoju dôležitú úlohu, mali by reálnu silu posunúť našu školu výrazne dopredu. Možno oni jediní. Takú silu nemá ani minister školstva.

Mailová komunikácia medzi „vašími rodičmi“ dokazuje, že internet môže byť dobrým katalyzátorom spolupráce. Využíva škola internet na komunikáciu s rodičmi? Má dynamickú internetovú stránku?

Či má škola webovskú stránku, prostredníctvom ktorej môže s rodičmi komunikovať? Zatiaľ je aj internetová žiacka knižka iba formalitou. Známy sú do nej zapisované len čiastočne a neskoro. U nás všetko musí byť neviemkoľkokrát a neviemkým odsúhlasené. Dodnes nemám ani „súhlas“ Rodičovskej rady so zverejnením ich mailových kontaktov na obvyčajnej nástenke. Týždenný jedálny lístok sa často na webe objaví až v utorok. Nefunguje základ, takže nemôže byť ani nadstavba. Otázka je, na koľkých školách tieto veci dobre fungujú. A na koľkých bez spolupráce s rodičmi... Možno na súkromných školách. A možno tam, kde sa škola netvári ako „samojedínny martýr“, ktorý od únavy padá na zem. Pritom by stačilo prijať pomocnú ruku rodičov.

Skúšali ste riešiť svoju nespokojnosť so situáciou v škole na nejakých „vyšších miestach“?

Prečo? Ja sa nechcem na školu sťažovať. Tým, že na školu zavolám kontrolu, spôsobím iba represie alebo poku-

ty. Nechcem veci meniť príkazom zhora. Mojm cieľom je, aby škola dlhodo- bo dobre fungovala, pretože rodičia si to prajú. Ak je rodič nespokojný, môže dať dieťa na inú školu. Ale ja chcem, aby moje dieťa bolo tu, v tejto škole, a aby tá škola zobrala na vedomie. Predsa školu i učiteľov platíme zo svojich daní. Má na ňu dosah obec, jej zriaďovateľ, teda ľudia, ktorých sme volili. A stále, možno naivne, verím, že treba najprv zobudiť rodičov. Možno sa potom pridajú aj (niektorí) učitelia a možno postupne zmeníme aj prístup vedenia školy. A ak sa ani vtedy nepresadíme, potom je čas sa sťažovať...

Raz, keď som sa v našej Rodičovskej rade nedopátrala nejakých informácií, zatelefonovala som na Slovenskú radu rodičovských združení. Pozrite sa na ich web. Veď je to hanba! Vraj mám napísať písomnú žiadosť, ak chcem, aby stránku zmenili. Pochopila som, že táto cesta nevedie. Akí budeme my rodičia, taká bude aj škola – od triednej úrovne až po celoslovenskú.

Ako by teda mala vyzeráť ideálna komunikácia a spolupráca medzi školou a rodičmi?

Škola by mala s rodičmi skutočne SPO- LUpracovať, a nie iba formálne deklarovať záujem o partnerstvo. Vraciame sa k úvodu, kde som spomínala svoje skúsenosti so školami v zahraničí. Bola by som veľmi rada, keby o päť rokov bolo to, čo sme tu dnes spolu rozoberali, vnímané už iba ako kuriozita z minulosti. Chcela by som mať takú aktívnu pani učiteľku pre svoju dcéru, s ktorou by sa rodičia vedeli rozumne dohodnúť a spoločne vytvoriť deťom fantastické prostredie aj v bežnej bratislavskej sídliskovej škole.

Stella, veľká vďaka za veľmi zaujímavý pohľad na naše školstvo „z druhej strany“.

Milí čitatelia, dúfame, že vám tento rozhovor pomôže trochu lepšie pochopiť zmýšľanie a snahu angažovaných rodičov. Budeme radi, ak rozvíri širšiu diskusiu. Môžeme ju spolu viesť aj v diskusnej kaviarni na www.dobraskola.com. Zaujímá nás aj váš pohľad na vec!

Keby si rodičia uvedomili svoju dôležitú úlohu, mali by reálnu silu posunúť našu školu výrazne dopredu. Možno oni jediní. Takú silu nemá ani minister školstva.

Ako som sa stala „modernou“ učiteľkou

Zaujalo nás

V tejto rubrike uverejňujeme príspevky internetových blogerov týkajúce sa školstva a vzdelávania, ktoré nás zaujali. Autorom dnešného textu je učiteľka Anna Lašáková zo Starej Turej. Vo svojom príbehu opisuje, ako sa stala členkou utešene sa rozrastajúcej komunity „moderných učiteľov“. Text je prevzatý z portálu www.modernyucitel.net.

Stať sa moderným učiteľom nebolo pre mňa vôbec jednoduché. Počas prvého ročníka môjho vysokoškolského štúdia sa ešte len začínali používať kalkulačky, počítače zaberali dve miestnosti a inštrukcie čítali z diernych štítkov. Až neskôr mi skrížili cestu PMD-čka a im podobné počítače. Prvý osobný počítač, ktorý dostali moje deti ako darček od môjho brata, mi pripadal ako technický zázrak.

V škole sa všetko začalo ponukou získať v rámci projektu Infovek počítačovú učebňu zdarma. Keďže som bola vtedy jediným zamestnancom školy, ktorý mal doma počítač, bolo mi nariadené, že kto iný by sa toho mal ujať, ak nie ja. Hoci som vtedy vedela počítač iba zapnúť a vypnúť, zahrať sa jednoduchú hru, použiť Word, prípadne Skicár, netušiac nič zlé, som sa do projektu pustila. Keď sme počítače napokon skutočne dostali, mali sme všetci veľkú radosť.

Ďalej to už pre mňa vôbec nebolo jednoduché. Vo Zvolene na školení správcov počítačových učební som mala spočiatku pocit, že všetci ľudia naokolo rozprávajú nejakou zvláštnou re-

čou, ktorej vôbec nerozumiem. Len pomaly som vnikala do sveta technických a informatických pojmov. Najradšej si spomínam na prvý rok, keď som učila v 7. ročníku predmet *práca s počítačom*. Mala som spočiatku aj strach, ako to všetko dopadne, ale deti boli úžasné, a systém „kto čo vie, naučí aj ostatných“

slednej hodine matematiky sme s piatimi úspešne vyskúšali aj interaktívnu tabuľu. Práca s ňou sa nám veľmi páčila. Na naliehanie riaditeľky som sa pustila aj do tvorby internetovej stránky našej školy. Technicky má ešte ďaleko do dokonalosti, ale darí sa a mám z toho radosť.

Ilustr. foto: Ľuboš Lukáč

sa veľmi osvedčil – všetci sme boli na konci školského roku spokojní s tým, čo už vieme.

Odvtedy sa, samozrejme, veľa vecí zmenilo. Žiaci už pracujú s počítačom bežne aj doma, majú prístup na internet, a teda majú aj oveľa väčšie nároky na obsah hodín informatiky. Pre mňa to znamenalo absolvovať sériu rôznych školení, dvojročné kvalifikačné štúdium, e-learning. Pribúda certifikátov a osvedčení, no záhaľka neprichádza do úvahy. Mám na starosti dve počítačové učebne, na hodinách matematiky rysujeme pomocou Cabri, na hodinách fyziky a chémie využívame prezentácie, multimediálne CD, informácie z internetu. Na hodinách práce s počítačom preberáme MS Office, grafiku, digitálnu fotografiu, nahrávanie zvuku, základy programovania. Na krúžkoch programujeme roboty s mikropočítačom firmy Lego a preháňame korytnačky v prostredí Imagine. Na po-

Moja cesta sem bola zložitá, náročná na čas aj na učenie. Našťastie som na nej stretla (a stále stretávam) veľa úžasných ľudí, s ktorými ubiehala veľmi príjemne. Stále prináša nové objavy, nové možnosti a pomáha mi držať krok so súčasnou dobou.

Moja vidina budúcnosti? Dúfam, že tak, ako si naše babičky nosili do školy iba tabuľku s kriedou, moji vnuci si budú nosiť do školy iba notebook. Dúfam však, že ich nebudeme učiť používať MS Word, ale to, ako napísať priateľovi krásny list. Že ich nebudeme učiť používať internetový prehliadač, ale to, ako správne komunikovať, rozoznať dobro od zla, spoznávať svet, prírodu, vesmír, históriu, ako riešiť problémy... A ešte by sme mali našich žiakov naučiť chápať, že počítač je síce veľmi dobrý pomocník, ale že ho treba vedieť v správnom čase vypnúť a žiť.

× Anna LAŠÁKOVÁ
Základná škola, Stará Turá

Mali by sme našich žiakov naučiť chápať, že počítač je síce veľmi dobrý pomocník, ale že ho treba vedieť v správnom čase vypnúť a žiť.

Komunikácia je základným pracovným nástrojom učiteľa

Dobrá komunikácia by mala byť kľúčovou schopnosťou každého učiteľa. Denne pracuje s medziludskými vzťahmi, vzájomnými interakciami medzi žiakmi, kolegami, rodičmi. Schopnosť komunikovať je pre učiteľa prinajmenšom taká dôležitá ako odbornosť v predmete. Intuitívna komunikácia, ktorú využívame v bežnom živote, na učiteľské povolanie nestačí. Učiteľ by sa preto mal aj v tejto oblasti priebežne zdokonaľovať. Ale kde? Na vysokej škole? Alebo na školeniach rôznych vzdelávacích inštitúcií?

Prečo vlastne komunikujeme? Pretože asi nemôžeme nekomunikovať. Komunikácia nám poskytuje množstvo informácií. Prostredníctvom nej získavame poznatky, dozvedáme sa o názoroch, postojoch, hodnotách či spôsoboch života iných ľudí. Komunikácia reguluje naše konanie a správanie, ovplyvňuje naše snaženie a výkon. Získavame ňou celkový pohľad na náš život i na život spoločnosti. Komunikujeme, aby sme poznali seba a iných: spolupracovníkov, priateľov aj nepriateľov, žiakov aj rodičov. Komunikujeme, aby sme nadväzovali sociálne kontakty a neboli osamotení, pretože mať niekoho blízkeho patrí k základným ľudským potrebám.

Doba sa mení a s ňou aj spôsoby medziľudskej komunikácie. Pomerne nedávno do nášho sveta vstúpili sociálne siete. Vďaka enormnému nárastu informácií a ich rýchlej výmene sa objavili fenomény kolektívnej inte-

ligencie, kolektívnej pamäte či kolektívneho učenia sa. Učitelia by na tieto zmeny mali reagovať a mali by sa snažiť využívať rôzne nové formy komunikácie v rámci školského vzdelávania. Inak hrozí, že stratia schopnosť komunikovať so žiakmi spoločným jazy-

ho navigovať správnym smerom. Mnoho učiteľov je dnes aktívnych na rôznych sociálnych sieťach (Windows Live, Facebook). Svojich žiakov majú medzi „priateľmi“ a vidia tak o čosi hlbšie do ich súkromia. Vďaka tomu ich môžu lepšie spoznať, ale aj naučiť ich

kom. Hrozí, že si navzájom prestanú rozumieť a že škola nenaučí žiakov nové komunikačné prostriedky vhodne využívať. Som presvedčená, že internetová komunikácia nikdy nenahradí osobný kontakt. Je však jeho dôležitým a veľmi užitočným doplnkom.

Učiteľ a žiaci

Žiaci sú pre učiteľa „živým materiálom“. Najskôr ich musí spoznať, zistiť niečo o ich záujmoch a sociálnych vzťahoch v triede. Až potom môže plánovať hodiny, ktoré by vyhovovali žiakom, jemu samotnému i cieľom vzdelávania. Učiteľ si so žiakmi buduje citový vzťah, pomocou ktorého motivuje žiakov učiť sa. Nie je to iba jednostranná komunikácia, odovzdávanie hotových informácií. Učiteľ získava od žiakov spätnú väzbu o svojej práci, na základe ktorej sa môže od svojich žiakov učiť a vyvíjať sa. Neformálny partnerský vzťah je prospešný ako pre žiaka, tak aj pre učiteľa. Priateľstvo či partnerstvo nám otvára cestu k žiakovi a dáva nám možnosť

bezpečnejšie sa pohybovať vo virtuálnom svete.

Vhodným miestom na komunikáciu učiteľa so žiakmi o predmete alebo učive je učiteľská internetová stránka (ktorá iba informuje), alebo učiteľov blog (ten spravidla umožňuje aj diskusiu). Môže obsahovať učebnú látku, zadania domácich úloh alebo projektov, odkazy na zaujímavé stránky, videá či fotografie. Zároveň poslúži ako „nástenka“ na zverejňovanie žiackych prác. Stránka či blog sú prístupné aj rodičom, širšej verejnosti či učiteľom z iných škôl. Dobré nápady sa tak rýchlo šíria ďalej. Učiteľ, ktorý „kráča s dobou“, tak má zabezpečený úspech u svojich žiakov.

Učiteľ a kolegovia

Vplyvmi a vymoženosťami modernej doby je (či môže byť) ovplyvnená aj komunikácia s kolegami. O čom by mali učitelia navzájom komunikovať? Napríklad o tom, ako vypracovať dobrý test a ako následne hodnotiť žia-

Internetová komunikácia nikdy nenahradí osobný kontakt. Je však jeho dôležitým a veľmi užitočným doplnkom.

kov. O tom, ako naučiť žiakov písať poznámky či prezentovať výsledky svojej práce. O tom, ako si plánovať svoj vlastný čas. O tom, čo je nové v ich predmete alebo čo sa deje na iných školách. Spoločných tém je veľa... Naši učitelia sú, žiaľ, príliš „roztriešení“ podľa svojich aprobácií. Málokedy sa stane, že matematik diskutuje o nejakých školských otázkach s dejesisárkou. Alebo fyzikár s učiteľkou slovenčiny. Hoci aj to by malo byť bežné. Skúsme hľadať témy, ktoré nás spoja! Kredit školy bude rásť, ak sa budeme o svojej práci navzájom viac informovať a viac sa od seba učiť. Dobré nám na to môžu poslúžiť rôzne weby, blogy, e-learningové prostredia, elektronické učebné materiály, rôzne konferencie aj DOBRÁ ŠKOLA...

Učiteľ a rodičia

Rodičia sú v súvislosti s témou komunikácie veľmi rozsiahlou samostatnou kapitolou. Niektorí o komunikáciu so školou vôbec nestoja, iní sa považujú za expertov na pedagogiku. Mnohým komunikačným problémom a šumom sa pritom dá ľahko predísť dobrou informovanosťou rodičov. A to nielen o problémoch, ale aj o príjemných veciach, ktoré sa v škole odohrávajú. Učiteľ by mal byť schopný rodičov pochopiť a vhodne ich zapojiť do rôznych aktivít v škole. Pomôže mu to získať prirodzenú autoritu u rodiča a tým získa

aj príležitosť poradiť rodičom s výchovou alebo sa, naopak, sám od rodičov niečo naučiť. Rodičia, tým že sú z rôzneho mimoškolského prostredia, môžu do školy vnášať nové prvky, ktoré školu môžu posunúť dopredu. Avšak iba za predpokladu, že učitelia s nimi budú vedieť správne komunikovať. Preto nie je na mieste ich systematicky odmie-

tať, ale ani automaticky prijímať všetky ich návrhy.

Dnešný učiteľ by sa v komunikácii s rodičmi určite nemal spoliehať iba na klasické rodičovské združenia. Môže využívať internetové žiacke knižky, elektronickú evidenciu dochádzky, stránku školy, e-mail, diskusné fóra, blogy. Neformálne partnerstvo rodičov a učiteľov vytvára pre žiakov bezpečné prostredie, v ktorom lepšie prosperujú. Múdry učiteľ to vie.

Učiteľ a verejnosť

Je celospoločenským folklórom tvrdiť, že „učiteľ má dlhé prázdniny, počas ktorých nič nerobí. A aj počas školského roka toho nemá veľa – veď pracuje iba 23 hodín týždenne. Odučí si svoje a ide domov.“ Prečo si to spoločnosť myslí, hoci realita je celkom iná? Asi aj preto, že učitelia toho majú v skutočnosti tak veľa, že o svojej práci ani nestíhajú rozprávať iným ľuďom. A možno si ani neuvedomujú, že robia chybu, keď podceňujú „medializáciu“ vlastnej práce. Žijeme v dobe, kedy o úspechoch jednoducho treba hovoriť. Ale nielen o tých, za ktoré máme medaily. Aj o rôznych každodenných maličkostiach, ktoré učiteľov na ich práci tešia. Alebo o tom, keď sa učiteľ dozvie o úspechoch svojich bývalých žiakov. Takéto príbehy by mali byť súčasťou školských stránok, blogov, časopisov, novín.... Nikto nás predsa nepochváli lepšie, ako my sami. Pracujme teda na obraze, ktorý si o učiteľoch vytvára široká verejnosť. Komunikujme!

*DOBRÁ ŠKOLA chce prispieť k zlepšeniu komunikačných zručností učiteľov nielen teoreticky, ale aj prakticky. Pre účastníkov Letnej školy moderných učiteľov v Hronci (www.p-mat.sk) sme preto pripravili dva workshopy na tému **Ako propagovať svoj predmet pred žiakmi a Ako sa pochváliť svojimi úspechmi**. Tešíme sa na prázdninové stretnutie!*

× Bibiána ZELINOVÁ
EXAM testing, Bratislava

Úvahy po zvonení

► Býval som nadšeným učiteľom, no pár vecí mi v škole liezlo na nervy. Jednou z nich bolo zvonenie. Zbytočne dlhé, zbytočne hlasné, prosto odporné... Sníval som, aké by to bolo krásne, keby na konci hodiny zaznel iba jemný gong. Veľmi ma prekvapuje, že na mnohých školách dodnes používajú to staré, agresívne zvonenie, ktoré som tak veľmi nemal rád. Navodzuje atmosféru kasárne či hasičskej zbrojnice. Hovorí sa, že diabol je ukrytý v detailoch. Ak teda chcete zmeniť „duch školy“, tu je jeden tip, kde začať.

► Bolo rozumné, keď sa žiaci po ukončení primárneho vzdelávania (I. stupňa ZŠ) rozhodovali medzi pokračovaním štúdia na II. stupni ZŠ a prestupom na osemročné gymnázium (OG). Ale vpustiť všetkých žiakov na II. stupeň ZŠ a po jednom roku triedne kolektívy rozbiť odchodom časti žiakov na OG? To je nezmyselné a pre ZŠ maximálne nepraktické! Ak sme chceli zvýšiť vek odchodu do OG, mal sa súčasne predĺžiť I. stupeň ZŠ až do konca 5. ročníka. Zle uvažujem?

► V nedávnom dotazníkovom prieskume ministerstva školstva iba 12 % pedagógov o sebe uviedlo, že sú pokročilými používateľmi PC a IKT. Zdá sa mi, že je to dosť zlé číslo. Možno odráža iba prehnanú skromnosť učiteľov a ich nedostatočnú schopnosť prezentovať či „predať“ svoje znalosti – neviem to posúdiť. V každom prípade: ak učitelia chcú, aby si ich spoločnosť viac vážila, musí najbližšie opakovanie tohto prieskumu ukázať, že aspoň 70 % z nich má moderné technológie v malíčku.

V. Burjan

Blog v práci učiteľa

Blog môže byť vhodným miestom spojenia reálneho života a vyučovania. Umožňuje publikovať autentické dokumenty či poskytovať informácie dôležité pre výučbu. Umožňuje interaktívnym spôsobom reagovať. Je miestom, kde na zmysly pôsobia viacero podnetov – farebnosť, zvuk, pohyb, a tým sa stáva atraktívnym a zaujímavým zdrojom informácií, ktorý aktuálne (podľa preberaného učiva) pôsobí na zvedavosť žiakov a obohacuje ich. Naši žiaci sú deťmi moderných technológií, preto používanie tohto prostriedku vo vyučovaní určite ocenia. Zároveň ich motivuje k ďalšej práci mimo školy.

Prvotná funkcia blogov sa spája s písaním akéhosi on-line denníka. Blogovanie sa rozbehlo najmä po tom, čo vznikli aplikácie s jednoduchou obsluhou, v ktorých si autor s pomocou predpripravených šablón mohol rýchlo zvoliť charakteristiky svojho blogu a pomocou nástrojov na vkladanie rôznych druhov obsahu mohol svoje nápady pohodlne uverejňovať na internete. Blogger môže na svoj blog písať nielen texty, ale tiež vkladať obrázky, fotografie, videá, zvukové nahrávky. Blog tak má široké použitie a je ideálnym nástrojom na komunikáciu učiteľa so žiakmi, ako aj na vzájomnú interakciu učiteľov. Blog tiež môže slúžiť učiteľovi ako nástroj na prípravu vyučovacích hodín. Pokiaľ má pedagóg záujem pracovať na vyučovaní s IKT, môže využiť celistvosť blogu a ušetriť si tak neustále preklikávanie a hľadanie na internete. Všetkému, samozrejme, predchádza znalosť práce, pretože je potrebné vopred si dané „pomôcky“ pripraviť, t. j. publikovať ich na blogu. Postupne sa tak blog každého učiteľa stáva studnicou užitočných materiálov a inšpirácie nielen preňho, ale aj pre jeho kolegov.

Vo všeobecnosti by bolo možné blog rozdeliť na statickú časť (tzv. modul gadget) a dynamickú časť. Statické informácie sú také, ktoré sa nemenia

pridaním nového príspevku. Môžeme sem zaradiť archív na ľahšiu orientáciu, informácie o škole, informácie o učiteľovi, odkazy na iné blogy a na zaujímavé internetové stránky. Dynamická časť blogu slúži na príspevky, ktoré sú v časovom slede aktualizované. Príspevkom môže byť text napísaný priamo (poznámky k práci a informácie od učiteľa), ale aj príspevky od žiakov.

Ilustr. foto: Martina Chaláčková

Pod príspevkom tu rozumieme obrázky, videá či fotografie. Na vloženie videí napr. z YouTube sa dá využiť funkcia Vložiť (embed code). Na vloženie dokumentov, ktoré sú napísané v programe MS Word, možno použiť stránku www.scribd.com, kam treba dokument najskôr načítať (upload) a následne ju cez funkciu Vložiť uverejniť na blogu. Dokument sa zobrazí na stránke blogu ako nový príspevok a návštevníci blogu dokonca majú možnosť si ho uložiť alebo vytlačiť. Webová aplikácia www.slideshare.net zasa umožňuje nahráť na blog prezentácie vytvorené v programe MS PowerPoint. V programe HotPotatoes zasa môžete vytvoriť rôzne tajničky a publikovať ich na svojom blogu ako vhodnú učebnú pomôcku, ktorú možno využiť aj počas hodiny.

Existujú aj ďalšie možnosti, ako si môže učiteľ usporiadať svoj blog tak, aby bol prehľadný, čitateľný a vhodný pre žiakov danej vekovej kategórie. Po krátkom tréningu je blog veľmi ľahko ovládateľný s jednoduchou manipuláciou. Prihlásenie a vytvorenie blo-

gu prebehne za niekoľko sekúnd. Je na učiteľovi, akú šablónu si pre svoj blog vyberie, ako ho rozčlení na statickú a dynamickú časť a ako ho nazve. Názov môže, samozrejme, kedykoľvek zmeniť, pričom adresa blogu sa nemení. (Tak som to urobila aj ja, keď som zmenila názov svojho blogu z *Postcards exchange* na *Learning English Together*). Na mojom blogu s informáciami o projekte sa teraz objavujú materiály k výučbe angličtiny (www.easyenglish-missjolana.blogspot.com), druhý blog využívajú zasa žiaci, ktorí od septembra začali so štúdiom francúzštiny (www.francaisfacile-missjolana.blogspot.com).

Na záver zhrňme hlavné dôvody, pre ktoré by sa učiteľov blog mal stať súčasťou vyučovacieho procesu:

- motivuje žiakov, pretože ide o nový fenomén, ktorý je „in“,
- umožňuje rozmanitosť, pôsobí na viacero zmyslov,
- môže spájať hravé učenie s reálnym životom žiaka,
- uľahčuje prístup žiakov k užitočným a zaujímavým informáciám,
- umožňuje žiakom vlastným tempom prijímať informácie a rozširovať si obzor,
- je tiež zdrojom informácií pre rodičov o preberanom učive,
- umožňuje zosumarizovať prebraté učivo,
- umožňuje zverejňovať zadania domácich úloh,
- môže slúžiť ako zdroj študijného materiálu pre žiakov neprítomných na hodine,
- môže slúžiť ako inšpirácia a zdroj nápadov pre iných učiteľov,
- je vhodným nástrojom na komunikáciu učiteľov medzi sebou.

✕ Jolana KUBIŠOVÁ
učiteľka Fj a Aj

ZŠ Nábřežná ul., Kysucké Nové Mesto

Ktosi tu nerozumie princípom testovania

Polemika

Na tlačovej konferencii k výsledkom tohtoročného Testovania 9 opakovane zaznela informácia, že deviataci sa oproti vlaňajšku zlepšili. Sám minister školstva uviedol že „v matematike sa zlepšili o viac ako 7 %“. Po ministrovi to ešte zopakovala riaditeľka NÚCEM-u. Na pochybovačnú otázku istého novinára potvrdila, že skutočne ide o zlepšenie a dokonca odhadovala jeho možné príčiny. A ako je to naozaj?

Výsledky deviatakov v matematike v rokoch 2009 a 2010 sú uvedené v grafe vpravo. Ten graf je v poriadku, problém je v jeho nesprávnej interpretácii, ktorá odznela na tlačovej besede a následne bola uverejnená v mnohých médiách. **Tvrdiť na základe uvedeného grafu, že deviataci sa oproti vlaňajšku zlepšili (rozumej že ich vedomosti z matematiky sú tento rok lepšie ako vlani) je nezmysel.** Jednoducho to z toho grafu vôbec nevyplýva. Vyplýva z neho jediné: že **tohtoroční** deviataci napísali **tohtoročný** test o čosi lepšie ako **vlaňajší** deviataci **vlaňajší** test.

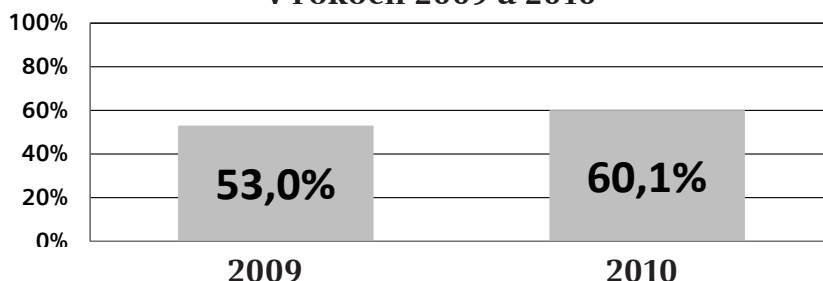
Rozoberme celú situáciu trochu podrobnejšie. Ak chceme zorganizovať testovanie na účely porovnávania, musíme z dvojice „žiaci, test“ meniť vždy iba jednu premennú. Môžeme napríklad zadať dvom rôznym skupinám žiakov Z1 a Z2 identický test T. Ak skupina Z1 dosiahne v teste T úspešnosť 53 % a skupina Z2 dosiahne v tom istom teste úspešnosť 60 %, môžeme vyhlásiť, že žiaci v skupine Z2 ovládajú testované učivo o čosi lepšie ako žiaci v skupine Z1. Iný model: môžeme vytvoriť dva rôzne testy T1 a T2 a zadať ich rovnakej skupine žiakov. Ak žiaci dosiahnu v teste T1 úspešnosť 53 % a v teste T2 dosiahnu (tí istí žiaci!) úspešnosť 60 %, môžeme výsledok interpretovať tak, že test T2 je pre žiakov o čosi ťažší ako T1.

Testovanie 9 však nespadá ani pod jeden z uvedených modelov: v jeho prípade sme v roku 2009 istej skupine deviatakov D1 zadali test T1 a v roku 2010 sme celkom inej skupine deviatakov

D2 zadali celkom iný test T2. **V tomto prípade ide o dve samostatné, navzájom nesúvisiace pedagogické merania a z ich výsledkov nemožno robiť žiadne komparatívne závery.** Možno konštatovať jediné: „tohtoroční deviataci dosiahli v teste T2 o 7 % vyššiu úspešnosť ako vlaňajší deviataci v teste T1.“ Toto je jediná štatisticky korektné (avšak pedagogicky bezcenné) konštatovanie o výsledkoch v rokoch 2009 a 2010. **Všimnite si, že sme nepoužili slovo „zlepšenie“ – to je totiž presne ten záver, ktorý z výsledkov ne-**

Predstaviiteľka NÚCEM-u sa na tlačovej besede pokúšala v jednej z odpovedí novinárom vysvetliť, že testy z rokov 2009 a 2010 boli skutočne rovnako náročné, pretože obsahovali veľmi podobný typ otázok. V tom prípade je tu však ďalší dôvod, prečo byť skeptickí voči „zlepšeniu o 7 %“. Takmer na každej škole totiž v rámci prípravy na *Testovanie 9* učiteľia s deviatkami dôkladne rozoberú vlaňajší test. Ak sa naozaj tohtoročný test veľmi podobal na vlaňajší, potom treba pôvod „zlepšenia“

Výsledky Testovania 9 v matematike v rokoch 2009 a 2010

možno urobiť. Prečo? Pretože nevieme nič o porovnaní obťažnosti testov T1 (2009) a T2 (2010). Čo ak tohtoroční deviataci v skutočnosti ovládajú matematiku „o 10 % horšie“ ako vlaňajší, ibaže tohtoročný test bol „o 17 % ľahší“ ako vlaňajší? V konečnom výsledku to môže vyzeráť ako „zlepšenie o 7 %“, hoci reálne mohli byť vedomosti tohtoročných deviatakov slabšie.

Medializovaná nesprávna interpretácia výsledkov zrejme vychádza z implicitného predpokladu, že vlaňajší a tohtoročný test boli rovnako náročné. Práve tu je však kameň úrazu a hlavná chyba celej úvahy. Na základe čoho možno tvrdiť, že testy boli rovnako obťažné? Aj keď boli pravdepodobne tvorené na základe rovnakých pedagogických dokumentov (štandardov), aj keď jednotlivé typy úloh boli podobné, aj keď ich možno tvorili tí istí ľudia, ani to všetko nemôže zaručiť rovnakú náročnosť testov. **Odhad či názor tvorcov testov alebo učiteľov je pre tieto účely veľmi nespoľahlivý, a preto irelevantný.**

hľadať inde: deviataci v priebehu niekoľkých týždňov písali skoro rovnaký test druhýkrát. (V tom prípade sa dokonca vynára otázka, prečo bolo „zlepšenie“ iba také malé.) Ak sa, naopak, tohtoročný test líšil od vlaňajšieho výraznejšie (takže efekt nácviku je zanedbateľný), potom nemôže nikto ani len tušiť, aká bola obťažnosť tohtoročného testu v porovnaní s vlaňajším.

S otázkou „Ako dopadli tohtoroční deviataci v porovnaní s vlaňajšími?“ prišli ako prví novinári, a to hneď po zavedení *Monitora 9*. Žiaľ, namiesto toho, aby im organizátori testovania hneď v začiatkoch vysvetlili, že *Testovanie 9* svojou koncepciou neumožňuje na takúto otázku odpovedať, „naskočili na túto loď“ a odvtedy každý rok v apríli médiá celkom nezmyselne rozoberajú medziročné „zlepšenia“ či „zhoršenia“ deviatakov. Kde zostala odbornosť?

✕ Vladimír BURJAN
EXAM testing, Bratislava

Programové vyhlásenie reformnej vlády – nezávislý pohľad expertov

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika v partnerstve s Nadáciou F. A. Hayeka a v spolupráci s ďalšími expertmi z mimovládneho a komerčného súkromného sektora spustil nový projekt nazvaný „Programové vyhlásenie reformnej vlády“. Ambíciou jeho autorov je prinášať nepochitické, odborné návrhy na technicky i finančne realizovateľné riešenia problémov na Slovensku. Výstupom projektu má byť „programové vyhlásenie reformnej vlády“, ktorého realizácia by posunula Slovensko k slobodnej, prosperujúcej a bezpečnej spoločnosti. Východiskom dokumentu, ktorý bol zverejnený 31. mája 2010, nie je politická priechodnosť, ale uskutočniteľnosť v prípade, že nová vládna garnitúra (bez ohľadu na jej zloženie) bude ochotná takéto reformy realizovať. Rozhodli sme sa čitateľom DOBREJ ŠKOLY predstaviť 8. kapitolu tohto dokumentu, ktorá je venovaná vzdelávaciemu systému.

Hlavné problémy

Vo vzdelávacom systéme sa ani v jednej z jeho oblastí nenaštartovala od Novembra 1989 koncepcná reforma, ktorá by priniesla podmienky na zásadné zvýšenie kvality, slobody, osobnej zodpovednosti a finančnej adresnosti v systéme. Reformné koncepty Ministerstva školstva SR navyše zúžili pôvodný zmysel systémových zmien na výzvu intenzívneho prepojenia vzdelávania s trhom práce a zámer zvýšiť úroveň vzdelávania nesprávne oklieštili iba na rozvoj pracovného potenciálu jednotlivca. V oblasti regionálneho školstva (základné a stredné školy) sa prijatím nových právnych predpisov v roku 2008 naštartovala tzv. obsahová reforma. Namiesto zásadnej paradigmatickej premeny školského systému však priniesla iba sériu drobných parametrických zmien, ktoré systém len chaoticky vychýlili zo zabehnutých koľají. Reforma školstva prebieha bez potrebnej

metodickej prípravy učiteľov, bez nových učebníc a bez adekvátneho presmerovania finančných tokov z centrálnej úrovne priamo do vzdelávacieho procesu. V kontradikcii s deklarova-

notenia vedeckej činnosti v rámci procesu komplexnej akreditácie vysokých škôl, realizovaného tým istým rezortom. Získanie grantov z týchto agentúr sa tak stalo cieľom, nie nástrojom ve-

Ilustr. foto: Ľuboš Lukáč

nými reformnými zámermi sa posilňujú štátne regulácie, ktoré limitujú pedagogický potenciál učiteľov a tvorivý potenciál žiakov. Základné a stredné školy stále fungujú spôsobom, ktorý živí totalitnú predstavu o škole ako o nástroji, ktorým štát zabezpečuje svoj vplyv na myšlienkový a hodnotový svet formujúcej sa mládeže.

Klesá aj kvalita vysokoškolského vzdelávania. Prehustená sieť vysokých škôl produkuje nedostatočne pripravených absolventov, ktorí v praxi narážajú na obmedzené možnosti uplatnenia. Vysoké školy znižujú latku už pri prijímaní vysokoškolských študentov, čo je jedným z vážnych dôsledkov neefektívneho napojenia vysokých škôl na štátny rozpočet. Rovnako financovanie vedy a výskumu z verejných zdrojov je jedným z kľúčových problémov. Súčasná podoba podpory vedy na vysokých školách je radikálne devastovaná rezortnými agentúrami VEGA a KEGA, ktoré sa stali účelovými nástrojmi hod-

deckej činnosti. Ministerstvo školstva súčasne diskriminuje súkromné vysoké školy v súťaži o podporu vedeckých projektov, čím utlmuje prirodzený rozvoj vedeckého poznania v akademickom priestore.

Systém financovania školstva je nastavený neefektívne na všetkých vzdelávacích stupňoch. Nepodporuje osobnú zodpovednosť jednotlivcov za vzdelanie, ani im neposkytuje dostatok možností na slobodný výber rozsahu, spôsobu a kvality vzdelávania. Zároveň obmedzuje konkurenciu poskytovateľov vzdelávacích a podporných služieb a umelo udržiava v chode priamo riadené organizácie Ministerstva školstva SR, ktoré v praxi opakovane potvrdzujú neschopnosť vykonať potrebnú vnútornú premenu školského systému na moderný, otvorený systém vzdelávania. Prioritné riešenie si vyžadujú nasledujúce problémy vzdelávacieho systému:

- obmedzenie slobodného rozvoja vzdelávacieho priestoru a slobodné

ho výberu vzdelávacej cesty jednotlivcom,

- › absencia pestrej ponuky vzdelávacích programov na úrovni regionálneho školstva,
- › neadresný systém financovania základných a stredných škôl, ktorým sa aj napriek zavedeniu noriem financujú naďalej školské inštitúcie, a nie jednotlivci,
- › obmedzenie konkurencie na trhu so vzdelávacími a poradenskými službami, učebnicami a so vzdelávacími a podpornými službami pre učiteľov,
- › neefektívny systém priamo riadených organizácií Ministerstva školstva SR,
- › komplikovaná právna úprava podmienok práce učiteľa,
- › deformácia systému vysokých škôl, spôsobená chybnou diferenciáciou vysokých škôl,
- › absencia finančnej zodpovednosti študentov za štúdium na vysokých školách,
- › neefektívne vynakladaná rezortná podpora vedy a výskumu.

Ziaduci stav

Reformná vláda by mala za dlhodobý žiaduci stav považovať flexibilný a otvorený systém vzdelávania, v ktorom bude vzdelávanie zabezpečované prostredníctvom pestrej ponuky rôznorodých vzdelávacích programov a jednotlivcovi bude zaručená sloboda výberu jeho vzdelávacej cesty.

Slobodný vzdelávací systém by mal zároveň disponovať novými, decentralizovanými a výlučne na odbornej úrovni garantovanými mechanizmami, ktorými sa na nižších vzdelávacích stupňoch zabezpečí aspoň minimálna reprodukcia spoločne zdieľaného kultúrno-historického spoločenského kontextu potrebného na uchovanie živej kultúrnej pamäti.

Podmienky na slobodu a osobnú zodpovednosť majú byť vytvorené pre všetkých aktérov vzdelávacieho procesu, to znamená nielen pre žiakov, študentov a rodičov, ale i pre učiteľov, zria-

Ilustr. foto: Ľuboš Lukáč

ďovateľov škôl a pre ďalších poskytovateľov vzdelávacích, poradenských a podporných služieb. Systém vzdelávania má dôsledne zabezpečovať právo jednotlivca na slobodný výber vzdelávacej cesty a zároveň ho má motivovať k zodpovednému výberu vzdelávacích služieb. Pre poskytovateľov vzdelávacích, poradenských a podporných služieb má byť systém zárukou neobmedzenej konkurencie a slobodného rozvoja podnikania.

Vo vnútri vzdelávacieho systému majú byť vytvorené podmienky na viac zdrojové financovanie v oblasti základného a stredného vzdelávania. V oblasti vysokoškolského a ďalšieho vzdelávania a vedy a výskumu je v dlhodobom horizonte žiaduce prejsť na plne súkromné financovanie.

Reformné zámery

Reformná vláda by počas volebného obdobia mala v oblasti povinného vzdelávania presadiť razantný ústup štátu z pozícií garanta vzdelávania, a to ako v procese definovania záväzného obsahu vzdelávania, tak i v procese kontroly a hodnotenia kvality. Je potrebné prehodnotiť činnosť priamo riadených organizácií Ministerstva školstva SR za účelom zrušenia väčšiny z nich. Ich kompetencie nevyhnutné na udržanie a ďalší rozvoj nového vzdelávacieho systému majú zabezpečovať nezávislé odborné subjekty.

Na podporu realizácie uvedených systémových zmien je potrebné vytvoriť nový mechanizmus financovania, ktorý sa bude vyznačovať dôslednou adresnosťou a úspornosťou. Zmeny vo financovaní je žiaduce realizovať v súla-

de s filozofiou razantného ústupu vlády z pozícií garanta vzdelávania a pri akceptácii nahradenia princípu „bezplatnosti“ osobnou zodpovednosťou jednotlivca za konkrétny výber vzdelávacej služby. Zároveň je potrebné otvoriť systém možnostiam viac zdrojového financovania na úrovni všetkých vzdelávacích stupňov, pričom najmä v oblasti vysokých škôl je zámerom prejsť počas volebného obdobia na dominantné financovanie vzdelávania zo súkromných zdrojov.

V oblasti vedy a výskumu je rovnako žiaduce zrušenie štátnej podpory z verejných zdrojov. Cieľom je umožniť vytvorenie účelného systému nezávislej grantovej podpory, o ktorú sa budú uchádzať zmysluplné vedecké projekty na princípe otvorenej súťaže.

Reformná vláda by sa preto mala orientovať na nasledujúce reformné zámery:

- › **8.1** Zmena spôsobu plnenia povinnosti vzdelávať sa, zníženie jej rozsahu a dĺžky plnenia
- › **8.2** Rozšírenie pestrej ponuky vzdelávacích programov na úrovni regionálneho školstva
- › **8.3** Otvorenie trhu s učebnicami a s ďalším vzdelávaním učiteľov v systéme základného a stredného vzdelávania
- › **8.4** Zrušenie neefektívnych priamo riadených organizácií Ministerstva školstva SR
- › **8.5** Zavedenie adresnosti a princípu osobnej zodpovednosti do systému financovania vzdelávania
- › **8.6** Obnova deformovaného systému vysokoškolského vzdelávania, vedy a výskumu

Podrobnejšie rozpracovanie bodov 8.1 až 8.6 nájdete na www.reformnavlada.sk.

- × Zuzana HUMAJOVÁ – ZIMENOVÁ
- × Branislav PUPALA
- × Martin KRÍŽ
- × Matúš POŠVANC

reformnavlada.sk

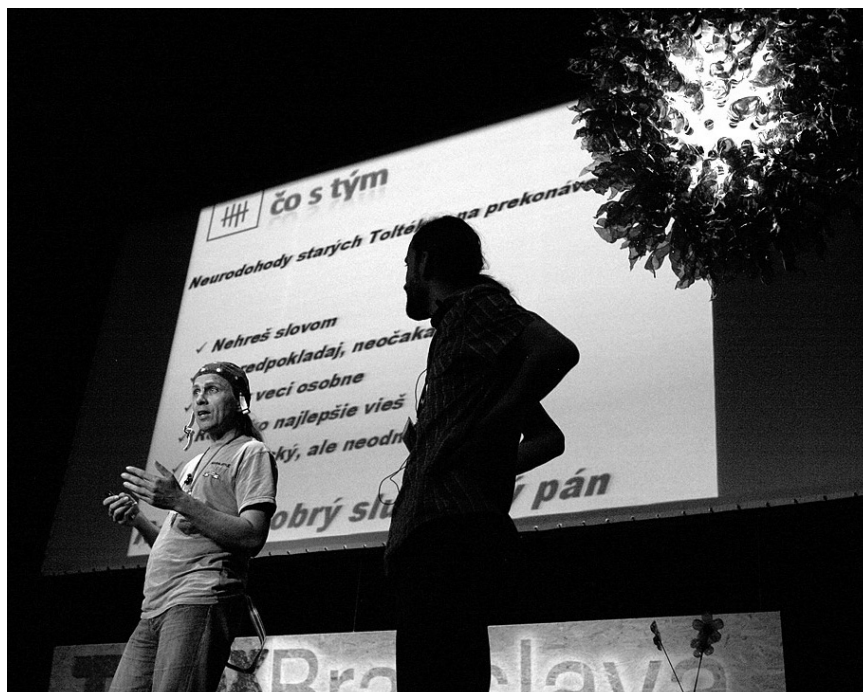
Myšlienky hodné šírenia

TED^xBratislava
x = independently organized TED event

V poslednú májovú sobotu zažila Bratislava po prvýkrát svetoznámu konferenciu TEDx venovanú „myšlienkam hodným šírenia“. Mnohí túto akciu označili za udalosť roka.

TEDxBratislava 2010 sa pod heslom „Myseľ dokorán“ (Mind Wide Open) uskutočnil v sobotu, 29. mája 2010 v Heineken Tower Stage v Bratislave. V programe sa objavili zaujímavé témy sprostredkované výnimočnými ľuďmi z rôznych oblastí, a to od cestovania, cez vzdelávanie, podporu rómskych detí, reklamy, fyziky až k literatúre a hudbe. Pozitívnu energiu, neopakovateľnú atmosféru a inšpiratívnosť stretnutia zdieľali účastníci medzi sebou priamo na mieste a ich dojmy zaplavili aj slovenský internet. Konferenciu otvoril blok o odvahe robiť veci inak, novátorsky, netradične, ale aj o tom, ako odvaha katalyzuje inšpiráciu a kreativitu. Martin Beťko obišiel svet na svojej embéčke nazvanej Julča. A hoci sa na cestu vydával s obavami, zistil na nej, že ľudia sú dobrí a vždy sa nájde niekto, kto vám rád pomôže z problémov.

Svojím prejavom aj myšlienkami nepochybne jedinečný Ján Šlinský predstavil model ekologického pestovania a distribúcie zeleniny Agrokruh, a súdiac podľa búrlivého potlesku, presvedčil vypredané hľadisko, že ekolo-

Výskumníci z oblasti neuromarketingu spoločne vysvetlili, prečo sa zaoberajú meraním zmien vodivosti kože, ktoré sú vyvolané marketingovými podnetmi.

gické pestovanie nemusí znamenať povyšovanie romantických rojkovských ideálov nad praktický rozum. Pán Šlinský zaujal poslucháčov tak, že počas prestávok bol takmer neustále obklopený skupinkami mladých aj zrelších poznaniachťivých ľudí.

Na druhej strane, najmladšia rečníčka, ktorá sa na TEDxBratislava predstavila, len dvanásťročná spisovateľka Stela Brix, si publikum získala svojím

príbehom o napísaní vysnívanej knihy. A nielen jednej. Jej románová trilógia je dnes na pultoch kníhkupectiev aj napriek tomu, že Stela prvý román najprv napísala a až potom sa naučila teóriu písania prózy.

Prvý blok prednášok uzavrel zahraničný hosť Nicolas Roope, kreatívny riaditeľ londýnskej reklamnej agentúry Poke, príspevkom o tom, ako značky miesto klasickej reklamy môžu účin-

Foto: TEDBratislava

Čo je TED?

TED je nezisková organizácia oddaná podpore „myšlienok hodných šírenia“. Pred 25 rokmi sa v Kalifornii konala prvá štvordňová konferencia a odvtedy TED neustále rastie a viacerými iniciatívami podporuje myšlienky, ktoré menia svet. Na výročnú konferenciu TED sú pozývaní poprední svetoví myslitelia a ľudia činu, aby predniesli svoju 18-minútovú reč. Následne sú ich vystúpenia bezplatne sprístupnené na TED.com.

Na konferenciách TED už vystúpili, okrem iných, aj Bill Gates, Al Go-

re, Jane Goodall, Elizabeth Gilbert, Sir Richard Branson, Nandan Nilekani, Philippe Starck, Ngozi Okonjo-Iweala, Isabel Allende a predseda vlády Veľkej Británie Gordon Brown. Výročná konferencia TED sa koná v Long Beach v Kalifornii v USA a simultánne sa vysiela do Palm Springs.

TEDGlobal sa každoročne koná v Oxforde vo Veľkej Británii. Mediálne iniciatívy TED zahŕňajú internetovú stránku TED.com, na ktorej sa denne zverejňujú nové vystúpenia TEDTalks a Open Translation Project, ktorý zabezpečuje titulkovanie a interaktívne prepisy videí. Vďaka nim sa

môžu dobrovoľníci z celého sveta zapojiť do prekladu vystúpení TED do svojho rodného jazyka. TED každoročne udeľuje cenu TED Prize, ktorá dáva trom výnimočným ľuďom so želaním zmeniť svet príležitosť zrealizovať svoje priania.

Ďalšou iniciatívou je TEDx – formát, vďaka ktorému môžu jednotlivci alebo skupiny kdekoľvek vo svete hostiť miestne, vo vlastnej réžii organizované podujatie. Program TED Fellows pomáha novátorom z celého sveta stať sa súčasťou komunity TED a s jeho pomocou zvýšiť účinok ich významných projektov a aktivít.

Čo je TEDx?

TEDx – písmeno „x“ v názve znamená, že ide o nezávisle organizované podujatie. Formát TEDx vznikol v duchu motta „myšlienky hodné šírenia“ ako program miestnych, samostatne organizovaných podujatí, ktoré umožňuje ľuďom stretnúť sa a spoločne zažiť atmosféru pripomínajúcu „originálne“ konferencie TED. Podujatia TEDx sú kombináciou premietaných videí TEDTalks a živých vystúpení rečníkov, ktorých účelom je podnietiť hlboké diskusie a nadviazať vzťahy v malej skupine. Tieto miestne samorganizované podujatia nesú značku TEDx, kde x = nezávisle organizované podujatie TED. Konferencia TED definuje všeobecný rámec pre program TEDx, ale jednotlivé podujatia TEDx sú organizované nezávislými organizátormi, ktorí musia spĺňať určité pravidlá a predpisy.

nejšie komunikovať vytváraním „vecí“, ktoré sú pre ľudí užitočné.

V druhom bloku prednášok venovanom téme objavovania hovorila napríklad aj profesorka Mária Bieliková o dôvodoch, prečo by sa informatíci mali venovať umeniu a umelci matematike a Roman Baranovič a Juraj Platko o tom, ako používanie notebookov v slovenských školách zvýšilo záujem o učenie aj u tých najproblémovejších skupín žiakov.

Vnímaniu zmyslami, dušou a mozgom patrilo tretí blok prednášok. Komplikované témy kvantovej fyziky v ňom zrozumiteľne a pútavo podal dvojnásobný držiteľ ocenenia Vedec roka SR Vladimír Bužek. Vystúpil v ňom aj „utajovaný hosť“ TEDxBatistava, nemecký hacker a bývalý člen predsedníctva hackerskej organizácie Computer Chaos Club, Andreas Lehner. Oblečený na hackera nečakane v obleku hovoril o tom, prečo je dôležité brániť vašu bezpečnosť a súkromie v počítačových sieťach, aj keď sa to našim vládami

nepáči. Slovenský spisovateľ a známy knihoholik Daniel Hevier doslova vysypal kôš plný otázok a publikum ohúril nie len obsahom, ale aj pohybovým a vizuálnym stvárnením svojich myšlienok.

Konferenciu svojím hudobným vystúpením spestrili dve dvojice: liečivá hudba skupiny Longital a zaranžovaná zmes elektroniky/ambientu, brilantnej gitary a zmyselných vokálov dvojky s názvom EA. Vydarený prvý TEDxBatistava uzavrel blok nazvaný „Starostlivosť“ s Charmian Wylde, vedúcou oddelenia čínskej medicíny na University of East London a izraelským dobrodruhom a knižným autorom Yosim Ghinsbergom.

Napriek tomu, že išlo o prvý TEDx na Slovensku, záujem verejnosti bol prekvapujúco veľký. Na konferencii sa zúčastnilo 400 návštevníkov. Účastníci ocenili predovšetkým inšpiratívnosť, atmosféru a pozitívnu energiu a chválili organizačné zastrešenie podujatia.

Pre tých, ktorí nemohli prísť, pripravili organizátori live stream z prednášok na www.tedxbratislava.com, ktorý sledovalo počas podujatia viac ako 300 ľudí. Keďže neodmysliteľnou súčasťou myšlienky konferencií z rodiny TED sú diskusie, nadšenci, ktorí chceli sledovať prenos v skupine, mali možnosť zorganizovať aj verejné premietanie vo svojich mestách. Na webe budú k dispozícii aj záznamy prednášok. Celý záznam bude na stránke prístupný už v nasledujúcich dňoch. Jednotlivé prednášky budú zostrihané a otitulované, ako býva zvykom pri TEDx konferenciách.

TEDxBatistava bol dielom nezávislých jednotlivcov nadchnutých pre „myšlienky hodné šírenia“, ktorí bez nároku na odmenu vložili do prípravy podujatia svoj čas, energiu a talent. Táto myšlienka by sa však nedala realizovať bez výdatnej pomoci sympatizujúcich spoločností, príspevov mnohých podporovateľov a bez obetavej práce dobrovoľníkov. Všetkým patrí veľká vďaka. Viac o partneroch a sponzoroch nájdete na www.tedxbratislava.sk/sk/organizatori-a-partneri.

Foto: TEDxBatistava

Stela Brix, 12-ročná žiačka základnej školy, najmladšia slovenská spisovateľka, autorka trilógie dobrodružných kníh pre deti, prečítala úryvok zo svojej knihy a suverénne vysvetlila, čo obnáša písanie knihy a s akými výzvami sa pri ňom potýkala.

TED môžete sledovať aj na Twitteri na twitter.com/TEDTalks, alebo na Facebooku facebook.com/TED. Konferencia TEDGlobal 2010 s podtitulom „And Now the Good News – A teraz dobré správy“ sa bude konať 13. – 16. júla 2010 v Oxforde vo Veľkej Británii. TED2011 s podtitulom „The Rediscovery of Wonder – Opätovné objavenie zvedavosti“ sa bude konať v dňoch 21. – 25. februára 2011 v Long Beach v Kalifornii a súčasne s ňou sa bude v Palm Springs v Kalifornii konať TEDActive, čo je simultánne vysielaná konferencia TED2011.

× Petra JANKOVIČOVÁ
TEDxBatistava

Budúcnosť patrí pravým hemisféram

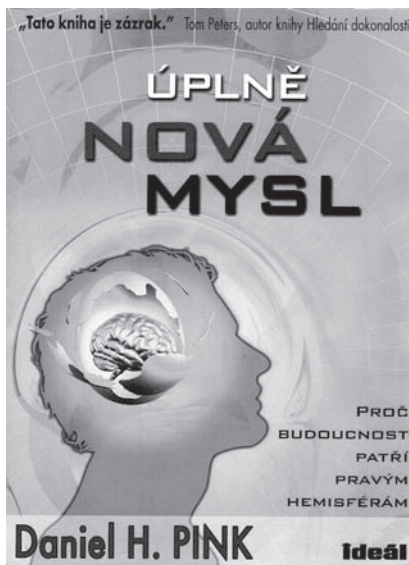

Prečítajte si

Už niekoľko rokov visí nad učiteľmi otáznik, čo by sme mali deťi v škole učiť. Všade okolo je množstvo ľahko dostupných informácií, ktoré nemá význam učiť sa naspamäť. Kniha Daniela H. Pinka „Úplne nová myseľ“ ponúka odpoveď na túto neľahkú otázku.

„Niekoľko posledných desaťročí patrilo určitému typu ľudí: programátorom, ktorí vedú napísať dobrý zdrojový kód, právnikom, ktorí vedú zostaviť zmluvu alebo manažérom, ktorí vedú prežúvať čísla. Ale budúcnosť patrí celkom odlišnému typu ľudí s úplne iným myslením. Sú to tí, ktorí vedú tvoriť, vcítiť sa, rozpoznávať obrazy a dávať veciam zmysel. Umelci, vynálezcovia, návrhári, rečníci, opatrovatelia, utešitelia, osoby schopné vidieť súvislosti budú v najbližšej dobe spoločnosťou najviac oceňovaní.“

Kniha opisuje posun od éry informačnej a ekonomickej k dobe koncepcnej, založenej na invencii, empatii a vnímaní celkových súvislostí. Je určená zástupcom tvorivých ľudí, ktorých výnimočné schopnosti informačná doba často prehliadala a podceňovala. Vedecké autority donedávna vyzdvihovali funkcie ľavej hemisféry, ktorá má všet-

ko, čo by sme od nášho mozgu očakávali. Je racionálna, analytická a logická. Pravá hemisféra je vraj nemá, nelineárna a inštinktivná. Príroda ju vytvorila na účely, z ktorých sme už dávno vyrástli. Až výskumy Sperryho (držiteľa Nobelovej ceny za výskum ľudského mozgu) dokazujú, že ľudia majú doslova dve mysle. Ľavá uvažuje sekvencne, vyniká schopnosťou analýzy a narába so slovom. Pravá hemisféra uvažuje komplexne, rozpoznáva obrazce, interpretuje emócie a neverbálne výrazy. Sperry napravil obraz o dôleži-

tosti pravej strany mozgu. Ľavomozgové schopnosti už prestávajú stačiť, nahrádzajú ich počítače. Profesionálny a životný úspech bude v budúcnosti záležať na pravomozgových schopnostiach:

1. Nielen funkčnosť, ale i dizajnérstvo.
2. Nielen argumentácia, ale aj rečníctvo.
3. Nielen detaily, ale aj symfónia.
4. Nielen logika, ale aj empatia.
5. Nielen vážnosť, ale aj hravosť.
6. Nielen hromadenie majetku, ale aj hľadanie zmyslu.

Dizajnérstvo, rečníctvo, symfónia, empatia, hravosť a hľadanie zmyslu vždy tvorili podstatu ľudstva. Ale po pár generáciách informačnej doby ich svaly ochabli. Vytrénujme ich do pôvodnej podoby pomocou praktických cvičení v knihe. Šesť zmyslov „koncepcnej“ doby zvládne každý. Ale ten, kto ich zvládne skôr, získa obrovskú výhodu.

× Bibiána ZELINOVÁ
EXAM testing, Bratislava

Zasurfujte si!

🔗 www.national-geographic.cz

Nádherne a poučné videá, fotografie, články z rôznych kútov Zeme alebo celého vesmíru od profesionálov.

🔗 www.snm.sk

Všetky informácie o slovenských múzeách, stálych a aktuálnych expozíciách, otváracích hodinách. Využijete pri plánovaní školských výletov.

🔗 www.vojna.net

Zaujímavosti o 2. svetovej vojne s možnosťou pozrieť si videodokumenty a filmy ku konkrétnym udalostiam. Oživte žiakom hodiny dejepisu.

🔗 http://lst.science.upjs.sk/2005/postupy/gsa/Audacity_ro%e8.pr%e1ca/index2.html

Slovenský manuál k práci s hudobným programom Audacity, ktorý slúži na nahrávanie a úpravu zvukov. Využijete na hodinách hudobnej výchovy.

🔗 www.gimp.cz

Návody na prácu s GIMP-om. Voľne prístupný grafický rastrový editor využijete na informatike strednej školy na úpravu fotografií a kreslenie pekných obrázkov.

🔗 www.sheppardsoftware.com

Zábavné hry na otestovanie vedomostí zo všetkých oblastí a rôznych predmetov vrátane chémie, zeme-pisu, matematiky, hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy. Objavte tento pestrý anglický svet.

🔗 www.lizardpoint.com

Ako sa dá geografia celého sveta učiť zábavne. Budete potrebovať angličtinu, ale mape rozumie každý.

🔗 www.ekoskola.sk

Energia, voda, vzduch, biodiverzita. Environmentálna výchova a vzdelávanie na jednom mieste.

Učme sa jazyky v reálnom prostredí

Budem sa vedieť správne vyjadriť? Budú mi rozumieť? A dokážem im vôbec porozumieť ja? Otázky, ktoré si kladieme, keď nabití základmi cudzieho jazyka vyrážame do krajiny, kde sa ním domáci bežne do rozumiavajú.

Zahraničný lektor, ktorý nevedel po slovensky, nás síce zbavil ostychu hovoriť v cudzom jazyku. Avšak vedieť doň pohotovo pretlmočiť náročnejšie myšlienky a najmä dokázať pochopiť tých, ktorí napriek našim kostrbatým vetám reagujú v nárečí alebo slangom, na to treba čas naplnený tvrdým tréningom. A ideálne je, ak ho absolvujeme v reálnom prostredí. Teda tam, kde osvojovaný jazyk útočí na všetky naše zmysly: z vývesných štítov obchodov, plagátov, hlásení, oznamov, pokynov, tlačie, médií, reakcií okoloidúcich... Ako na to? Akadémia vzdelávania vám poradí.

V ktorom jazyku sa chcete zdokonaľovať? V angličtine, nemčine, francúzštine, taliančine alebo španielčine? Pre každý z nich vám dokážeme odporučiť kvalitnú školu v zaujímavej destinácii. Ak sa orientujete na angličtinu, môžete si vybrať napríklad **Londýn, Cambridge, Brighton, Eastbourne, Chester**. Ak sa venujete nemčine, máte na výber **Berlín, Mníchov, Kolín nad Rýnom** alebo **Kitzbühl**. V prípade, že preferujete francúzštinu, ponúkame vám **Montpellier**. Ak je vaším favoritom taliančina, čaká na vás naša partnerská škola v **Ríme** a ak španielčina, na svoje si určite prídete v **Madride**. Samé príťažlivé miesta, ktoré majú čo poskytnúť tým, ktorí túžia po plnohodnotnej vzdelávacej dovoľenke.

Školy sú situované zväčša priamo v centrách miest alebo v ich tesnej blízkosti. Akreditované ministerstvami vzdelávania alebo významnými vzdelávacími inštitúciami sú nezriedka aj testovacími centrami národných i medzinárodných certifikátov. Popri štandardných kurzoch s obvykle nízkym počtom poslucháčov sú pripravené poskytnúť aj individuálnu výučbu so zreteľom na

špeciálne potreby klienta. Ponúkajú rôzne kombinácie kurzov, v ktorých určite nechýba jazyk orientovaný na profesijnú prax, niekde dokonca aj v takom odbore, ako je medicína. Vo väčšine škôl

Ilustr. foto: Peter Ertl

je minimálna dĺžka pobytu dva týždne, niekde sa mimo sezóny realizujú aj týždňové kurzy.

Každá škola má svoje špeciality, napríklad možnosť žiť a učiť sa priamo v domácnosti lektora, alebo spolu s jazykom študovať kultúru krajiny, osvojiť si tamojšie kulinárske umenie, lyžovať uprostred leta na ľadovci... Jedno však majú spoločné: všetky pomáhajú svojim klientom tými najnápaditejšími spôsobmi rozvíjať schopnosť samostatne a pohotovo komunikovať v ústnom i písomnom kontakte a, pravdaže, správne porozumieť hovorenému slovu. Nech je to mládež vo veku od 16 rokov, stredná generácia alebo seniori. Školy disponujú knižnicami, mediatékami, počítačovými miestnosťami, študovňami s personálom, ktorý ochotne poradí pri samostatnej príprave, voľným prístupom na internet, kaviarňami...

Atraktívne sú aj aktivity, ktoré školy organizujú vo voľnom čase. Exkurzie do blízkych regiónov a miest, návštevy múzeí a miestnych atrakcií, účasť na festivaloch, športových podujatiach, ochutnávky miestnych či krajových špecialít, cyklistické výlety, pikniky...

Školy zabezpečujú poslucháčom rôzne typy ubytovania: v internátoch, penziónoch, apartmánach, rodinách, stu-

dentských alebo súkromných bytoch, univerzitných rezidenciách, ale aj v hoteloch. Široká ponuka, z ktorej si vyberie každý: ten, kto chce byť nezávislý, ten, kto hľadá kontakt na domácich, aby mal príležitosť čo najviac hovoriť, ten, kto si chce vyskúšať spolunažívanie v spoločenstve jazykovo a kultúrne odlišných ľudí, ale aj ten, kto chce mať štandard, na ktorý je zvyknutý z domu. S typom ubytovania obvykle súvisí aj forma stravovania. Nič však nie je striktné dané a klient si môže vybrať podľa svojho gusta, či sa bude stravovať v školskej jedálni, v rodine alebo či vyskúša ponuku okolitých gastronomických zariadení.

Každá škola sa maximálne usiluje, aby klienti boli so všetkým spokojní. Mimochodom, svedčia o tom aj slová z listu Valérie Betákovéj z Humenného, výherkyne súťaže Akadémie vzdelávania **Nájdí chybu a vyhraj Londýn**, ktorá absolvovala týždenný pobytový jazykový kurz v Londýne: „*Som veľmi rada, že som mohla byť na tomto študijnom pobyte, spoznala som kopec nových ľudí z celého sveta (moji spolužiaci boli z Brazílie, Columbie, Talianska, Ruska, Bulharska, Francúzska, Japonska, Južnej Kórey...), videla som Londýn a priniesla som si veľa pekných zážitkov. Nemôžem sa na nič sťažovať – aj keď najprv som sa obávala, či nebudem mať problém s porozumením, no boli tam ľudia, ktorí mali minimálne jazykové vedomosti a na konci prvého týždňa začali postupne tvoriť vety.*“ (Celé znenie listu nájdete na www.aveducation.sk.)

Tí, ktorí sa chcú cez leto učiť cudzí jazyk, ale do zahraničia sa nedostanú, majú možnosť navštevovať letnú jazykovú školu Akadémie vzdelávania. Viac informácií nájdete na www.aveducation.sk.

✕ **Mária KOLLÁRIKOVÁ**
Akadémia vzdelávania

Mimoriadny talent z Mariánskej

Tretí májový víkend sa dedina Podolie v okrese Nové mesto nad Váhom stala obcou s najväčším výskytom mladých programátorov na m². V dňoch 14. – 16. 5. 2010 bolo Podolie miestom konania národného kola medzinárodnej súťaže Baltík 2010 v programovaní v jazyku Baltík. Je určená pre žiakov oboch stupňov základných škôl, študentov stredných škôl a pre deti z organizácií pracujúcich s deťmi. V kategórii B, žiaci 6. až 9. ročníka ZŠ a zodpovedajúcich ročníkov osemročných gymnázií, súťažilo 25 tímov z celého Slovenska. Tri hodiny mali na to, aby vyriešili zadané úlohy. Riešenia mladých programátorov boli originálne, nápadité a veľmi zaujímavé.

Foto: Ľudmila Peticová

ZŠ na Mariánskej ul. v Prievidzi má medzi svojimi žiakmi výnimočného chlapca. Už päť rokov sa pravidelne zapája do uvedenej súťaže a dosahuje popredné umiestnenia v krajskom, národnom aj medzinárodnom kole. Je ním Pavel Madaj, žiak 8.A triedy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním. Jeho najvyšším umiestnením bolo 1. miesto v medzinárodnom kole súťaže Baltík 2008.

Aj v tomto školskom roku sa pod vedením Mgr. Ľudmily Peticovej zapojil do súťaže a obsadil 1. miesto v krajskom kole, 1. miesto v národnom kole a tým postúpil do medzinárodného kola súťaže Baltík 2010, ktoré bude v júni v Kopřivnici.

Palko, držíme ti všetci palce a želáme veľa úspechov v medzinárodnom kole.

× Žiaci a učitelia
zo ZŠ na Mariánskej ul. v Prievidzi

Tip na vylepšenie atmosféry v škole

Tradícia SPIRIT WEEK (Týždňa ducha) sa k nám dostala z amerických stredných škôl. V USA ho obyčajne organizujú napríklad pred športovými zápasmi s inými školami. Takýmto zábavným spôsobom sa totiž snažia podporiť spolupatričnosť študentov ku škole, hrdosť a komunitného ducha školy. Keďže nám na dobrej atmosfére na C. S. Lewisi veľmi záleží, zorganizovali sme v posledný májový týždeň niečo podobné.

Foto: Jana Balážová

Na každý deň v týždni sme si určili tému. V pondelok sme sa obliekli do slovenských národných farieb. Utorok sa niesol v znamení bláznivých účesov (na fotografii). Streda bola celá naruby. Štvrtok bol deň dvojčiek a nakoniec deň literárnych postáv z kníh C. S. Lewisa. Bolo zaujímavé sledovať, ako sa študenti i učitelia spojili. Snažili sa byť vždy iní, originálni. Študenti sa tešili na zmenu. Učitelia získali obdiv u študentov. Počas veľkej prestávky sme sa schádzali na veľkých schodoch, aby sme sa spoločne odfotili. Najlepší boli, samozrejme, každý deň symbolicky odmenení, ale to nebolo dôležité. Najpodstatnejšia bola dobrá atmosféra, ktorá, paradoxne, vyučovanie vôbec nerušila. Aj nálada v našej zborovni bola o niekoľko stupňov srdečnejšia. Spirit Week vniesol do každodennej rutiny na konci školského roku veľa zábavy.

× Katherine HALDEMAN
Bil. gymn. C. S. Lewisa v Bratislave

Vieme o všetkom

Rozlúčka s abecedou

Podujatie „Rozlúčka s abecedou“ je milé stretnutie prváčikov spolu s rodičmi, pri ktorom získajú certifikát za vzorné zvládnutie čítania celej abecedy. Stužkou sa symbolicky zviazala časť šlabikára a konečne nastupuje čítankové obdobie, na ktoré sa deti už dlho tešili. Atmosféra je vzrušujúca. Deti sa predstavujú pred rodičmi niekoľkými vetami a prečítajú časť textu z vylosovanej strany šlabikára.

Rodičia sa tešia z prvej vážnej a zároveň úspešnej prezentácie svojej ratolesti. Získajú aj priestor na vypočutie a porovnanie si ostatných detí v triede. Pri spätnej väzbe na záver podujatia

Foto: Mária Schürgerová

sme sa dozvedeli, že deti majú pred touto udalosťou zdravú trému a tešia sa na svoju prezentáciu. Nakoniec sú hrdé, že túto náročnú úlohu zvládli. Rodičia ocenili zodpovedný prístup detí k čítaniu a motivovanie učiteľmi. Páčila sa im uvoľnená a príjemná atmosféra v triede.

Aj pani učiteľky si spokojne vydýchli, mali radosť. Zažili aj prevrpenia v podaní nesmelých a slabších čitateľov, ktorí sa predstavili odvážne a čítali bez chýb. Deti všetko dokážu, len potrebujú vhodnú motiváciu, usmernenie a sporenie vyučovacieho procesu.

× Mária SCHÜRGEROVÁ
školský špeciálny pedagóg, Košice

Vieme o všetkom, ale iba vďaka vám!

Zorganizovali ste akciu pre žiakov, ktorá by mohla inšpirovať aj kolegov z iných škôl? Zúčastnili ste sa na podujatí pre učiteľov, ktoré skutočne stálo za to? Ak dokážete najdôležitejšie informácie a zážitky vtesnať do 1400 znakov (vrátane medzier), pridajte pár fotografií a všetko to pošlite na dobraskola@exam.sk. Myslite však na to, že čitateľov nebaví čítať suché tlačové správy. Snažte sa ich zaujať, pobaviť, no najmä inšpirovať!

Nepoznal Mozarta!

Smiech lieči

Učím na druhom stupni základnej školy a medzi moje predmety patrí aj výtvarná výchova. Mám rád dialóg a reakcie detí, pretože to hodiny výrazne oživuje. Preto učím rád v triedach, kde je medzi deťmi taká atmosféra, počas ktorej si robíme srandu zo seba aj z druhých. Myslím tým srandu, ktorá je na úrovni. Takú, ktorá neuráža a spríjemňuje hodinu. Bohužiaľ, musím povedať, že takých tried veľa nie je...

Raz som mal hodinu hudobnej výchovy práve v takejto triede a vyučovací hodina príjemne ubiehala. Práve sme preberali majstrov klasickej hudby, keď sa jednému žiakovi spustila z nosa krv. Nebolo to nič vážne, krvácanie sa podarilo rýchlo zastaviť a dotýčny to niesol celkom statočne. Problém bol iba v tom, že žiak mal v tento pamätný deň oblečenú bielu košeľu a s krvavými škvrnami vyzeral dosť hrôzostrašne. Navyše jeho prvou reakciou bolo, že sa síce chytil dvoma prstami za nos, dlaňou si však pritom rozmazal krv po

celej tvári. Nezostávalo nič iné, ako ho poslať na WC umyť sa. Otvoril som mu dvere, pretože ruky mal celé krvavé a išiel som s ním. Predtým som však požiadal jedného zo žiakov, aby mi išiel pomôcť. To bola moja prvá chyba. Druhou, ešte väčšou chybou bolo, že som si ako pomocníka vybral práve pohotového žiaka Františka, ktorý mal vždy na všetko rýchlu odpoveď.

Išli sme po chodbe k toaletám a v tej chvíli sa oproti nám na chodbe objavila riaditeľka školy. Nevšimnúť si zakrvaveného Martina sa jednoducho nedalo. „Preboha, čo sa stalo?“ zdesila sa. Martin vyzeral naozaj hrozne. Ale kým som stačil čokoľvek povedať na vysvetlenie, ozval sa vedľa mňa jeho spolužiak František: „Nepoznal Mozarta, pani riaditeľka.“ Na pohľad, ktorý na mňa riaditeľka uprela, snáď do smrti nezabudnem. Samozrejme, všetko sa nakoniec vysvetlilo. Pani riaditeľka má našťastie tiež zmysel pre humor, ale vtedy to hodnú chvíľu rozdýchavala... Navy-

še ja, ktorý mám inokedy tiež odpoveď na všetko, som v tej chvíli nedokázal zo seba vydať ani slovo.

Občas spomínam na Františka, čo dnes asi robí, pretože v súčasnosti je to už dospelý chlap. Neviem, či si občas na mňa spomenie, ale môžem vás ubezpečiť, že ja naňho nezabudnem nikdy.

× Vladislav JŮZA
Základná škola Chvaly, ČR

Zvuková nahrávka poviedky vyšla na CD *Učiteľské (z)povídky, ktoré v roku 2008 vydala česká firma www.Scio.cz*

Humor patrí do školy!

A preto patrí aj do DOBREJ ŠKOLY. Napíšte nám, čo veselé ste so svojimi žiakmi či kolegami zažili. Aj my sa chceme zasmiať! Ak sa zmestíte do cca 2200 znakov (vrátane medzier), táto polstrana môže byť nabudúce vaša. Nezabúdajte, že smiech lieči!

Až vyrastiem... chcem byť ako mama!

Matka istej žiačky objavila v jej zošite kresbu, ktorú deň predtým dcéra nakreslila na domácu úlohu a v škole ukázala pani učiteľke:

Mamu obľiali mdloby. Ihneď si sadla a napísala učiteľke vysvetľujúci list:

Milá pani Jonesová,

chcem Vám vysvetliť, že ani v súčasnosti ani v minulosti som nikdy nebola tanečnicou pri tyči. Pracujem v *Home Depot* (potreby pre dom a záhradu) a rozprávala som dcére, aký som mala bláznivý minulý týždeň, keď vypukla snehová búrka. Hovorila som jej, že sa nám podarilo prediť všetky lopaty na odhrňanie snehu. V sklade sa mi nakoniec podarilo nájsť ešte jednu, pre ktorú sa zákazníci začali hádať, ktorý z nich ju dostane. Kresba mojej dcéry neznázorňuje, ako tancujem pri tyči. Zobrazuje ma, ako v obchode predávam poslednú lopatu. Odteraz budem dôkladnejšie kontrolovať jej domáce úlohy predtým, ako ich odnesie do školy. S pozdravom,

P. Smithová

Čitatelia o DOBREJ ŠKOLE

- ☛ Verím že táto zmysluplná aktivita prispeje k tomu, aby sa naše školy stávali lepšími a autentickejšími. (H. Pašiaková, riaditeľka Evanjelického lýcea v Tisovci)
- ☛ Veľmi ma prekvapil a potešil Váš nový časopis. Je výborný a veľmi podnetný. (T. Majerová, Ústav pedagogiky a psychológie, FHPV PU v Prešove)
- ☛ Časopis vyzerá veľmi dobre. Som rada, že sa vám také čosi podarilo. Je to záslužný čin, posúvať k učiteľom relevantné informácie a podnety. (Z. Humajová-Zimenová, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika, Blava)
- ☛ Som veľmi rád, že vychádza časopis DOBRÁ ŠKOLA. Dúfam, že rozvíri pokojnú hladinu v našom školstve. Budem rád, ak sa v ňom bude môcť vyjadriť k reforme aj bežný regionálny učiteľ. Každý názor je dobrý. (K. Holubčík, Cirkevná spojená škola, Okružná ul., D. Kubín)
- ☛ Ste skvelí! Každú DOBRÚ ŠKOLU prečítam od prvého po posledné písmenko. (D. Skladanová, Obchodná akadémia, Levice)
- ☛ Páči sa mi vaša smelosť a odvaha aj na objektívnu kritiku. (E. Kolesárová, ZŠ, Požiarnicka ul., Košice)
- ☛ Gratulujem! Len tak ďalej! O vašom časopise by mali vedieť všetci v školstve – žiaci, učitelia, rodičia! (T. Repček, Evanjelické gymnázium J. Tranovského, Liptovský Mikuláš)
- ☛ Konečne som našiel niekoho, kto prezentuje reálny pohľad na školský systém. (J. Kostolník, Martin)
- ☛ Ďakujem za všetkých učiteľov z našej školy! Dobrý časopis! E. Kopčanská, Gym. Krompachy)

Podporte dobrú vec! Objednajte pre vašu dobrú školu našu DOBRÚ ŠKOLU!

Učitelia potrebujú nezávislé médium, ktoré im dá hlas a poskytne priestor na ich názory a diskusie. DOBRÁ ŠKOLA je takým médiom. Úspešne vyštartovala, jej ďalší osud však závisí od tých, ktorým je určená.

Sme pripravení ponúknuť vám v budúcom školskom roku až **10 čísel**, každé s **24 stranami** zaujímavého a užitočného obsahu. Takýto veľký projekt však už nie sme schopní ďalej financovať iba z vlastných zdrojov.

Existenciu a ďalší rozvoj DOBREJ ŠKOLY môžete podporiť tým, že si ju už teraz **predplatíte na budúci školský rok**.

Učitelia,

požiadajte vedenie svojej školy, aby využilo **výhodnú hromadnú cenu** a umožnilo každému z vás prečítať si 10 x ročne vlastnú **DOBRÚ ŠKOLU!** Táto malá investícia do vášho **odborného rastu, inšpirácie a motivácie** sa škole určite vráti!

OBJEDNAVKA mesačníka DOBRÁ ŠKOLA na šk. r. 2010/11

Údaje zašlite e-mailom na dobraskola@exam.sk alebo pošlite vyplnenú objednávku na adresu **EXAM testing, spol. s r. o., P. O. Box 215, Vranovská 6, 854 02 Bratislava 5**. Obratom vám zašleme faktúru.

Týmto si objednáваме mesačník DOBRÁ ŠKOLA na šk. r. 2010/11 (10 čísel).

Vyberte si **jeden** variant predplatného a **vyznačte ho križikom**:

Bežná
cena:

Uvádzacia cena
platná iba do
30. 6. 2010!

- ☐ **MINIMÁL** ... z každého čísla dostanete **7 ks** ... 33,00 € ... **29,00 €**
- ☐ **ŠTANDARD** ... z každého čísla dostanete **14 ks** ... 47,00 € ... **39,00 €**
- ☐ **OPTIMÁL** ... z každého čísla dostanete **28 ks** ... 66,00 € ... **49,00 €**
- ☐ **MAXIMÁL** ... z každého čísla dostanete **42 ks** ... 83,00 € ... **69,00 €**

Ceny sú uvedené s DPH.

Organizácia: _____

Ulica a číslo: _____

PSČ: _____ Mesto / obec: _____

IČO: _____ DIČ: _____ IČ DPH: _____

Kontaktná osoba: _____

E-mail: _____

Uvádzacia zľava platí iba do 30. júna!

Namiesto krížovky

DOBRÁ ŠKOLA vám namiesto krížovky ponúka inú možnosť „inteligentného relaxu“, a to v podobe otázok z rôznych žiackych súťaží. Tentokrát sme vybrali 10 otázok zo súťaže *EXPERT geniality show*¹, konkrétne z témy *Ako funguje svet*. V decembri 2009 ich úspešne zvládli stovky prvákov a druhákov na SŠ. Poradíte si s nimi aj vy? Správne odpovede nájdete ako vždy na www.dobraskola.com.

01 Čo je to svetelný rok?

- A) Rok, ktorý nie je priestupný.
- B) Čas, za ktorý svetlo obehne Slnko.
- C) Čas, za ktorý prejde svetlo zo Slnka na Zem.
- D) Vzdialenosť, ktorú prejde svetlo za jeden rok.

02 Približne koľko hviezd je v našej Galaxii?

- A) sto miliárd B) miliarda
- C) milión D) šesťtisíc

03 Naše Slnko asi o 5 miliárd rokov prejde búrlivým vývojom, na konci ktorého z neho bude

- A) čierna diera.
- B) biely trpaslík.
- C) červený obor.
- D) neutrónová hviezda.

04 Vedeli by sme piť limonádu slamkou, keby tu nebola atmosféra?

- A) Áno, veď limonádu ťaháme k sebe.
- B) Áno, veď vytvoríme v slamke podtlak.
- C) Nie, lebo limonádu by netlačil okolitý vzduch.
- D) Nie, aj keď vytvoríme v slamke podtlak.

05 Ako súvisí schopnosť rýb plávať vodorovne vo vode s priemernou hus-

totou ich tela?

- A) Nijako, na ich hustote nezáleží.
- B) Tak, že ich hustota je väčšia ako hustota vody.
- C) Tak, že ich hustota je menšia ako hustota vody.
- D) Tak, že ich hustota je približne rovnaká ako hustota vody.

06 Aký fyzikálny jav sa využíva pri striasanií ortuťového stĺpca teplomera?

- A) gravitácia
- B) zotrvačnosť
- C) pascalov zákon
- D) teplotná rozťažnosť

07 V ktorom prostredí sa svetlo šíri najrýchlejšie?

- A) V skle. B) Vo vode.
- C) Vo vákuu. D) Vo vzduchu.

08 V ktorej z nasledujúcich elektrární premieňame energiu, ktorá nepochádza zo Slnka na elektrickú energiu?

- A) V tepelnej elektrárni.
- B) V jadrovej elektrárni.
- C) Vo vodnej elektrárni.
- D) Vo veternej elektrárni.

09 Smog je označenie pre

- A) zmes prachu a kyslíka.
- B) ovzdušie obsahujúce freóny.
- C) ovzdušie obsahujúce veľké množstvo oxidu uhličitého.
- D) zmes hmly, prachu a výfukových splodín.

10 Tri z uvedených pojmov spolu istým spôsobom logicky súvisia. Ktorý pojem do tejto skupiny nepatrí?

- A) osmóza B) glukóza
- C) fruktóza D) sacharóza

11 V známej piesni skupiny Lojzo sa spieva: „... ný, natý, ženatý, ...“. Ak sa preniesieme do chémie, aká prípona mala nasledovať v poradí namiesto slova ženatý?

- A) -itý B) -ičel
- C) -istý D) -ičitý

DOBRÁ ŠKOLA

inšpirácia pre školy,
ktoré chcú byť lepšie

Ročník I., číslo 8

Toto číslo vyšlo 17. 6. 2010

v náklade 2 500 ks.

Cena: 0,00 €

Staršie čísla si možno bezplatne stiahnuť (vo formáte PDF) zo stránky www.dobraskola.com.

Evidenčné číslo MK SR: 3814/09
ISSN 1338-0338

Šéfredaktor:

RNDr. Vladimír Burjan (EXAM)

E-mail: Burjan@exam.sk

Redakcia:

Mgr. Bibiána Zelinová (EXAM)

E-mail: Zelinova@exam.sk

Jazykové korektúry:

Mgr. Beata Svitková

Fotografi:

Ing. Peter Ertl (Meet)

RNDr. Vladimír Burjan (EXAM)

Grafika:

Juraj Rosa

Mgr. Peter Gregor

Vydavateľ:

EXAM testing, spol. s r. o.

P. O. Box 215, Vranovská 6

854 02 Bratislava 5

www.exam.sk

IČO 35891726

DIČ 2021846849

IČ DPH SK2021846849

Kontakty:

Tel.: 02 / 63 81 26 89, 63 82 49 52

Fax: 02 / 63 83 44 24

E-mail: dobraskola@exam.sk

Web: www.dobraskola.com

Tlač:

Petit Press, a. s., Bratislava

Za obsah textov a obrázkov zodpovedajú autori. Za obsah a pravdivosť inzertátov a reklamných textov zodpovedajú ich zadávatelia. Vydavateľ si vyhradzuje právo na skrátenie a formálnu úpravu príspevkov, ako aj na ich jazykovú úpravu. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú.

© EXAM testing, spol. s r. o., Bratislava, 2010. Všetky práva vyhradené. Akékoľvek rozmnožovanie textov a fotografií je možné iba s písomným súhlasom vydavateľa.

¹ *EXPERT geniality show* je celoslovenská súťaž pre žiakov 6. – 9. ročníka ZŠ a všetkých ročníkov SŠ. Každý súťažiaci si volí dve spomedzi súťažných tém: Anglický jazyk, Dejiny, Bity a bajty, Svet umenia, Tajomstvá prírody, Ako funguje svet, Planéta Zem.

Obsah 1. ročníka DOBREJ ŠKOLY (šk. rok 2009/10)

Autor(i)	Názov článku	DŠ	Strana
Burjan Vladimír	Čo je to "dobrá škola"? (editoriál)	01	1
Burjan Vladimír	Nášmu školstvu veľmi chýbajú platformy na odborné diskusie	01	1 - 2
Burjan Vladimír	Číslo na zamyslenie	01	3
Halák Peter	Poznám stovky tvorivých učiteľov, chýba im však voľnosť (rozhovor)	01	3 - 5
Pašiaková Helena	Hazardovanie s ľudským kapitálom	01	6
	Otestujte sa!	01	6
"Vlasto"	Má byť externá maturita rozlišovacím alebo overovacím testom? Oboje naraz nie je možné!	01	7
Demjanová Ester	Podme sa biffovať alebo aký to má zmysel? (blog, ktorý nás zaujal)	01	8 - 9
	Zasurfujte si! (Webové stránky pre učiteľov plné materiálov a inšpirácie)	01	9
Burjan Vladimír	KOMPARO: Školu nemožno efektívne riadiť bez objektívnej spätnej väzby	01	10
Burjanová Ľudmila	MAKS: Chceme, aby z našich detí vyrástli mysliaci a tvoriví ľudia	01	11
Viskupová Ivana	Nová súťaž EXPERT sa zrodila z obľúbeného Klokana	01	12
Burjanová Ľudmila	Školskí koordinátori sa môžu tešiť na štedrejší systém odmeňovania (PR-článok EXAM testing)	01	13
Ryder Eva	Cudzí jazyky v Akadémii vzdelávania (PR-článok Akadémie vzdelávania)	01	14 - 15
Burjan Vladimír	Viete, prečo prišli osemročné gymnáziá o tradičné názvy tried? (editoriál)	02	1
Burjan Vladimír	Keď sa žiaci neučia, treba zmeniť školy	02	1 - 2
Humajová Zuzana	Kvalita škôl u nás stále nie je celospoločenskou témou (rozhovor)	02	3 - 5
Chalachánová M., Pallo M.	Čo robia učitelia keď neučia? No predsa učia sa!	02	6
Wildnerová Lenka	Noviny do slovenských škôl (blog, ktorý nás zaujal)	02	7
Halák Peter	Využite eurofondy pri premene vašej školy na modernú	02	8
Halák Peter	Zapojte sa do 4. ročníka Veľkej súťaže Moderných učiteľov	02	9
Burjan Vladimír	Žiacke vedomostné súťaže - pomáhajú alebo škodia?	02	10 - 11
Viskupová Ivana	Už 10. decembra spoznáme ďalších mladých expertov!	02	12
Viskupová Ivana	if0801 - najšťastnejší účastník 2. ročníka súťaže EXPERT	02	12
Burjanová Ľudmila	Máte tretíakov a štvrtákov, ktorí si zaslúžia titul VŠETKOVEDKO?	02	13
Ryder Eva	Biffovanie a drill? Radšej konverzujte! (PR-článok Akadémie vzdelávania)	02	14
Burjan Vladimír	Čo prinesie rok 2010 nášmu školstvu? (editoriál)	03	1
Kríž Martin	Premýšľanie o reforme	03	1 - 2
Králik David	Učím dvanásť rok a stále hľadám, objavujem a teším sa so žiakmi (rozhovor)	03	3 - 5
Pašiaková Helena	Nech žije naša reforma!	03	5
Božová Danica	Svetlá a tieň žiackych súťaží	03	6 - 7
Burjan Vladimír	Ako by sme mali porovnávať školy?	03	8 - 9
Majerová Tatiana	Interakcia je vo vyučovaní nevyhnutnosťou (recenzia knihy)	03	10
Maríková Viera	Učíme pre život! (Správa o vydarenej konferencii a pozvánka na ďalšiu)	03	11
	Zasurfujte si, nemčínari! (Webové stránky pre učiteľov nemčiny plné inšpirácie)	03	11
Viskupová Ivana	Matematický klokan už má vo svete 5,5 milióna fanúšikov!	03	12 - 13
Tejbus Ľuboš	Ktoré témy sú závažné pre maturantov z anglického jazyka v tomto školskom roku?	03	14
Kolláriková Mária	Európsky jazykový certifikát - známy i neznámy (Akadémia vzdelávania)	03	15
Burjan Vladimír	16, 16, 16... Aké číslo nasleduje? (editoriál)	04	1
Šutta Augustín	Úmysly boli možno dobré, riešenia sú problematické	04	1 - 2
	Naša anketa: Čo by sa malo zmeniť či zlepšiť na prebiehajúcej školskej reforme?	04	3
Kríž Martin	Školy budú mať iba toľko slobody, koľko si jej vezmú (rozhovor)	04	4 - 6
Vaňková Tamara	Čo potrebuje učiteľ? (PR-článok Akadémie vzdelávania)	04	7
Smreková Mária	Peniaze, rodina a výchova detí	04	8 - 9
Božová Danica	Rozsah priamej vyučovacej činnosti a tvorivosť pedagógov	04	10 - 11
	Zasurfujte si, slovenčinári! (Webové stránky pre učiteľov slovenčiny plné inšpirácie)	04	11
Burjan Vladimír	Zamyslenie nad obrazom aténskej školy	04	12 - 14
Uhliariková Beáta	Reforma očami učiteľov slovenského jazyka	04	16 - 17
Kališ Richard	Povinne alebo dobrovoľne? (blog, ktorý nás zaujal)	04	17
Sitková Daša	Vďaka súťažiam sa dostaneme k žiakom bližšie	04	18
Burjanová Ľ., Viskupová I.	VŠETKOVEDKO, EXPERT, KOMPARO (PR-článok EXAM testing)	04	19
Nižníková Viera	Jazykári, vzdelávajte sa v zahraničí!	04	20
Halák Peter	Využívajte portál Úspešná škola (PR-článok EDEA Partners)	04	20
Burjan Vladimír	Ako chcú firmy zmeniť školy?	04	21
Černý Dušan	S Lingeu rozumiete všetkému (PR-článok Lingea)	04	21
Maríková Viera	Prežite aktívnu dovolenku s kolegami na 3. ročníku Letnej školy moderných učiteľov!	04	23
Burjan Vladimír	Čaká nás aj zákon o liečení chrípky? (editoriál)	05	1
Straussová Iboľya	Vlastenectvo na povel?	05	1 - 2
	Naša anketa: Ak by ste mali možnosť zmeniť obsah predmetu, ktorý vyučujete, na aké zmeny ...	05	3
Chalachánová Martina	Ak má človek v sebe tvorivého škriatka, je jedno, čo robí (rozhovor)	05	4 - 6
Danihel Miroslav	Skutočný príbeh: ako s rodičmi komunikuje americká škola (blog, ktorý nás zaujal)	05	7
Repček Tibor	Používate IKT alebo iba Klasickú Tabuľu?	05	8 - 9
Humajová-Zimenová Z.	Rodičia vynechaní z reformnej hry	05	10 - 11
Burjan Vladimír	Ako chcú firmy zmeniť školy?	05	12
Andrejčíková Mária	Predpony sypú z rukáva, ale napíšu "dyslokácia"	05	13
	Zasurfujte si! (Webové stránky pre učiteľov plné materiálov a inšpirácie)	05	13

Autor(i)	Názov článku	DŠ	Strana
	Školstvo a vzdelávanie vo volebných programoch politických strán (1.) - Program strany SaS	05	14 - 15
	Školstvo a vzdelávanie vo volebných programoch politických strán (1.) - Program ĽS-HZDS	05	16
	Politici o vzdelávaní (výroky zahraničných politikov o školstve a vzdelaní)	05	16
Maríková Viera	Poznáme víťazov súťaže Moderných učiteľov	05	17
Zelinová Bibiana	Vyučovanie ako dialóg	05	18
	Náš matikár nám o klokanovi nepovedal ani slovo. A tak som sa tešil... (PR-článok EXAM testing)	05	19
Balogh Richard	Slovenskí a rakúski žiaci oživovali robotov	05	20
Halák Peter	Báječné leto s Pytagorom	05	20
	Easy English (PR-článok Akadémie vzdelávania)	05	21
Nižníková Viera	Príbeh jednej úspešnej spolupráce	05	21
Burjan Vladimír	Je pre koho, ale možno nebude za čo... (editoriál)	06	1
Burjan Vladimír	Školské vzdelávacie programy - krok správnym smerom	06	1 - 2
	Naša anketa: Čo si myslíte o rozhodnutí MŠ SR obmedziť počet žiakov v 8-ročných gymn. na 5 %?	06	3
Rosová Tatiana	Kým nebude vzdelávanie prioritou pre voličov, nebude ňou ani pre politikov (rozhovor)	06	4 - 6
Tejbus Ľuboš	Nedocenení olympionici zo školských lavíc	06	6
Bečka Jaroslav	Rozumieť im... (blog, ktorý nás zaujal)	06	7
Zelinová Bibiana	Deväť krokov k samostatnej práci žiakov (recenzia knihy L. Bajera)	06	8 - 9
	Zasurfujte si! (Webové stránky pre učiteľov plné materiálov a inšpirácie)	06	9
Klůvancová Marta	Chyťme sa za ruky a poďme lietať!	06	10
Burjan Vladimír	Úvahy po zvonení (krátke postrehy V. Burjana)	06	10
Somorová Renáta	Ako rozvíjať funkčnú gramotnosť žiakov (PR-článok Raabe Slovensko)	06	11
Zelinová Bibiana	Učíme pre život 2010 - celkom "iná" konferencia	06	12 - 13
	Školstvo a vzdelávanie vo volebných programoch politických strán (2.) - Program strany SDKÚ-DS	06	14 - 15
	Školstvo a vzdelávanie vo volebných programoch politických strán (2.) - Program strany Most-Híd	06	15 - 16
Ryder John	Učiteľ 21. storočia (PR-článok Akadémie vzdelávania)	06	17
Koničková Jaroslava	IKT na slovenčine? Samozrejme, na sto spôsobov!	06	18
	Nové, perspektívnejšie možnosti uplatnenia učiteľov angličtiny (PR-článok Helen Doron)	06	19
	Vieme o všetkom: krátke informácie o rôznych podujatiach pre učiteľov a pre žiakov	06	20 - 21
	Namiesto krížovky: 10 otázok na tému Svet umenia zo žiackej súťaže EXPERT geniality show	06	22
Burjan Vladimír	Máte vyše 70 000 hlasov, rozdajte ich uvážlivo! (editoriál)	07	1
Pašáková Helena	Quo vadimus?	07	1 - 2
	Naša anketa: Do akej miery by mal učiteľ pri vyučovaní využívať učebnice?	07	3
Porubcová Daniela	Kľúčom k úspechu školy sú ľudia (rozhovor)	07	4 - 6
	Zasurfujte si, matematikári! (Webové stránky pre učiteľov matematiky plné inšpirácie)	07	6
	Petícia učiteľov a ich sympatizantov za prepracovanie systému karéneho rastu ped. pracovníkov	07	7
	Otázka (čitateľky) a odpoveď (poradcu ministra)	07	7
Terrajová M., Vargová D.	Rovnaká úroveň maturitných skúšok pre všetkých?	07	8
Burjan Vladimír	Úvahy po zvonení (krátke postrehy V. Burjana)	07	9
Bebľavý Miroslav	Učiteľia nesmú byť úradníkmi!	07	10
	Skúsenosti s využívaním interaktívnej tabule (PR-článok FaxCopy)	07	11
Burjan Vladimír	Dobre, učme pre život. Ale čo to znamená?	07	12 - 13
Straussová Iboľya	Učebnica praktického predmetu plná náročných textov	07	14
Božová Danica	Ešte ku komunikácii školy s rodičmi...	07	14
	Angličtinári, uvažujete o novom zamestnaní? (PR-článok Helen Doron)	07	15
	Školstvo a vzdelávanie vo volebných programoch politických strán (3.) - Program strany KDH	07	16
	Školstvo a vzdelávanie vo volebných programoch politických strán (3.) - Program strany SMER-SD	07	17
	Školstvo a vzdelávanie vo volebných programoch politických strán (3.) - Program strany SNS	07	18
Vaňková Tamara	Tvorivosť - výsada vyvolených? (PR-článok Akadémie vzdelávania)	07	19
Zelinová Bibiána	Pozvánka na kus reči do kaviarne	07	19
	Vieme o všetkom: krátke informácie o rôznych podujatiach pre učiteľov a pre žiakov	07	20 - 21
	Namiesto krížovky: 10 otázok na tému Dejiny zo žiackej súťaže EXPERT geniality show	07	22
Burjan Vladimír	Nádej na zmenu (editoriál)	08	1
Burjan Vladimír	Každý volič bol dlhé roky žiakom	08	1 - 2
	Naša anketa: Čím by vás najviac potešil budúci minister školstva?	08	3
Hanzelová Stella	Akí budeme my rodičia, taká bude aj škola (rozhovor)	08	4 - 6
Lašáková Anna	Ako som sa stala „modernou“ učiteľkou (blog, ktorý nás zaujal)	08	7
Zelinová Bibiána	Komunikácia je základným pracovným nástrojom učiteľa	08	8 - 9
Burjan Vladimír	Úvahy po zvonení	08	9
Kubišová Jolana	Blog v práci učiteľa	08	10
Burjan Vladimír	Ktosi tu nerozumie princípom testovania	08	11
Humajová-Zimenová Z.	Programové vyhlásenie reformnej vlády	08	12 - 13
Jankovičová Petra	Myšlienky hodné šírenia (správa o podujatí TEDxBatista)	08	14 - 15
Zelinová Bibiána	Budúcnosť patrí pravým hemisféram (recenzia knihy)	08	16
	Zasurfujte si! (Webové stránky pre učiteľov plné materiálov a inšpirácie)	08	16
Kolláriková Mária	Učme sa jazyky v reálnom prostredí (PR-článok Akadémie vzdelávania)	08	17
	Vieme o všetkom: krátke informácie o rôznych podujatiach pre učiteľov a pre žiakov	08	18
Júza Vladislav	Nepoznal Mozarta!	08	19
	Až vyrastiem... chcem byť ako mama!	08	19
	Namiesto krížovky: 10 otázok na tému Ako funguje svet zo žiackej súťaže EXPERT geniality show	08	21

A na záver jedna dobrá správa pre budúročných maturantov:

v spolupráci s českou
vzdelávacou agentúrou

kurzy-fido.cz

**ponúka od šk. roka 2010/11 nové prípravné kurzy
na prijímacie skúšky na vysoké školy v Českej republike**

Príprava na test TSP MU (test študijných predpokladov MU v Brne) a na test OSP Scio (test všeobecných študijných predpokladov Scio)

Správna voľba pre všetkých, ktorí sa chcú dostať na Masarykovu univerzitu v Brne a zároveň sa pripravujú na Národné porovnávacie skúšky (NSZ), resp. na test OSP Scio využívaný na desiatkach fakúlt v Českej republike.

Rozsah kurzu: 36 hodín (6 sobôt po 6 hodín)

Miesta konania: Bratislava, Košice, Žilina

Termín začiatku kurzu: november 2010

Príprava na test TSP MU (test študijných predpokladov MU v Brne)

Ideálna príprava pre všetkých, ktorí sa chcú dostať na Masarykovu univerzitu v Brne (okrem Lekárskej fakulty MU, ktorá využíva vlastné testy a Fakulty sociálnych štúdií, ktorá využíva testy OSP Scio a ZSV Scio – na tie sa možno pripraviť v inom našom kurze).

Rozsah kurzu: 18 hodín (3 soboty po 6 hodín)

Miesta konania: Bratislava, Košice, Žilina

Termín začiatku kurzu: november 2010

Príprava na prijímacie skúšky na všetky právnické fakulty v ČR

Komplexná príprava pre uchádzačov o štúdium na právnických fakultách v Českej republike (PF UK v Prahe, PF MU v Brne, PF ZČU v Plzni, PF UP v Olomouci). Kurz zahŕňa prípravu na testy TSP MU, OSP Scio a ZSV Scio.

Rozsah kurzu: 48 hodín (8 sobôt po 6 hodín)

Miesta konania: Bratislava

Termín začiatku kurzu: november 2010

- » **Kvalitní lektori**, ktorí dlhodobo pôsobia v oblasti prípravného vzdelávania (autori kníh, učebných materiálov, internetových kurzov...)
- » **Veľké množstvo materiálov** (učebnice, internetové kurzy) priamo v cene. Kurzy sú kon-

cipované tak, aby si účastníci nemuseli na prípravu dokupovať už nič ďalšie.

- » **Vysoká úspešnosť absolventov kurzov** na prijímacích skúškach (v niektorých skupinách viac ako 90 %)

Viac informácií už v septembri na www.exam.sk!

Vzdelávacia agentúra Kurzy-Fido.cz je divíziou spoločnosti F solutions, ktorá je SME-partnerom Fakulty informatiky Masarykovej univerzity a je certifikovaným partnerom spoločnosti Scio, ktorá je usporiadateľom Národných porovnávacích skúšok (NSZ).